

ZÍSKALI ALIANČNÍ CERTIFIKACI

Pro odbor dohledu nad vojenským letectvím je to potvrzením
vysokého standardu bezpečnosti provozu našich letadel

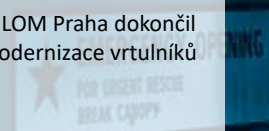
strana 2

Brigádní generál Zoltán Bubeník
zhodnotil rok opatření proti pandemii
koronaviru Covid-19
strana 4

Noví příslušníci 41. mechanizovaného
praporu a jednotek velitelství 4. brn
absolvovali doškolovací intenzivní výcvik
strana 16

Státní podnik LOM Praha dokončil
další etapu modernizace vrtulníků
Mi-171ŠM
strana 36

Důležitým aliančním osvědčením se od února letošního roku může chlubit odbor dohledu nad vojenským letectvím (ODVL). Na základě doporučení Poradní skupiny pro letovou způsobilost (NATO AWAG) byl Výborem pro letectví NATO (Aviation Committee/AVC) osvědčen jako vojenská letecká autorita, která splňuje podmínky pro řízení systému letové způsobilosti v souladu s požadavky NATO.

Pravidla provozu státních, tedy zejména vojenských letadel jsou na rozdíl od civilního letectví primárně odpovědností každého státu. Zákonitě se tedy liší. NATO ctí svrchované právo jednotlivých států řídit záležitosti spojené s provozem vlastních vojenských letadel, na druhé straně ale má zájem, aby veškeré letecké prostředky nasazené v rámci aliančních sil splňovaly jednotné požadavky. Obecná kritéria bezpečného provozu vojenských letadel Aliance jsou stanovena dokumentem NATO Airworthiness Policy (NAWP). Jedním ze základních principů je, aby veškeré činnosti v souvislosti se způsobilostí vojenské letecké techniky prováděla organizace osvědčená ze strany NATO.

Téměř roční proces

Právě to se nyní podařilo docílit ODVL prostřednictvím procesu NATO Recognition Process (NRP). Ten byl oficiálně započat už v březnu 2020, ale kvůli opatřením proti šíření nákazy Covid-19 byla jeho závěrečná zpráva schválena až 5. ledna 2021 a o měsíc později, 3. února 2021, byl odbor oficiálně certifikován.

„Osvědčení pro ODVL nepředstavuje získání nových schopností nebo oprávnění, spíše je možné považovat ho za jakýsi certifikát kvality. Pro alianční partnery je významným dokladem důvěryhodnosti a vysokého standardu bezpečnosti provozu našich letadel a eliminuje

tak potenciální omezení jejich využití v rámci společných operací,“ uvedl ředitel odboru plukovník Lubomír Sitta.

Odpovědi na 160 otázek

Součástí procesu bylo zpracování a následné vypořádání připomínek k rozsáhlému souboru dotazníků dle Evropských harmonizovaných postupů EMAR/EMAD-R/MARQ, které pro tyto účely vydává Evropská obranná agentura (EDA). Pro ODVL to znamenalo zpracovat podrobné odpovědi na celkem 160 otázek, přeložit vybrané části důležitých právních a vnitřních předpisů do anglického jazyka a vyřídit dalších více než 100 dodatečných upřesňujících dotazů. Proces měl podle původního plánu vyvrcholit uspořádáním technické konference v sídle ODVL, která nakonec proběhla formou videokonference ve dnech 13. a 14. října 2020.

Předmětem zájmu byl v průběhu procesu zejména způsob zakotvení problematiky provozu a údržby vojenských letadel v našem systému právních a vnitřních předpisů a výkon činnosti ODVL jako příslušné odpovědné vojenské letecké autority. Problematika

zahrnuje nejen pravidla a praktický výkon činností při provozu a údržbě vojenské letecké techniky, ale například také splnění stanovených požadavků z hlediska odborné způsobilosti personálu údržby letadel. Důležitým kritériem ze strany NATO bylo rovněž ověření, zda postavení ODVL jako vojenské letecké autority v rámci organizační struktury ministerstva zabezpečuje dostatečný stupeň nezávislosti při přijímání rozhodnutí v dané působnosti.

Nepovinné, ale nezbytné

Nedá se přímo říct, že by bylo povinností členských států osvědčení ze strany NATO získat. Ovšem pokud tak neučiní, mohly by se letecké prostředky těchto vzdušných sil pro ostatní spojence stát nedůvěryhodnými a tím se dostat do izolace. Už jen tato představa je pro ODVL naprosto nepřijatelná.

„Z našeho pohledu je získané osvědčení dokladem správnosti nastoupené cesty a důležitým signálem pro alianční i další potenciální partnery při rozvíjení vzájemné spolupráce. Navíc se svým způsobem jedná o nejlepší možný dárek k 20. výročí založení

A fakta

Odbor dohledu nad vojenským letectvím je obdobou civilního leteckého úřadu v podmínkách vojenského letectví. Kromě správních činností vyplývajících z tohoto postavení, zahrnujících osvědčování vojenské letecké techniky, ověřování způsobilosti organizací a schvalování způsobilosti vojenského leteckého personálu, patří mezi hlavní úkoly ODVL průběžná implementace obecných leteckých pravidel a postupů do prostředí vojenského letectví. Charakteristickým rysem činnosti ODVL je přesah jeho působnosti i do civilní sféry. Z pozice letecké autority tak ODVL například dohlíží na vývoj nového cvičného letounu L-39NG v podniku Aero Vodochody Aerospace. Významnou část aktivit ODVL představuje rovněž zastupování našeho vojenského letectví v leteckých výborech a pracovních skupinách na národní i mezinárodní úrovni.

odboru, které si připomeneme v říjnu letošního roku,” dodává plukovník Sitta.

*Text: redakce AR ve spolupráci s plk. gšt. Lubomírem Sittou,
foto: archiv ODVL a Stanislav Petera*

OBSAH

Očkování posiluje i obranyschopnost 4
Brigádní generál Zoltán Bubeník zhodnotil rok opatření proti pandemii virové choroby Covid-19

Nečekáme na rozkaz, děláme svou práci 9
Příslušníci Agentury vojenského zdravotnictví jsou již víc než rok v „první linii“

Další zářez na pažbě 12
Po úspěšném působení ve velení mise EUTM se o obdobnou roli ucházíme i v roce 2022

Sníh ani mráz je nezastavil 16
Noví příslušníci 41. mechanizovaného praporu a jednotek velitelství 4. brn absolvovali doškolovací intenzivní výcvik

Stavby určené k ochraně vojsk 18
Truhláři 15. ženijního pluku vyrobí prakticky cokoli a kdekoliv na světě

Na misi se připravují v Litoměřicích 20
Bechyňská pontonová rota vyrazí do operace eFP v Lotyšsku již s novými plovacími vestami

Odborníci na svém místě 22
V dílnách 142. praporu oprav v Klatovech, kde mechanici opravují techniku Pozemních sil AČR, si poradí i s technickým oříškem

Extrémní terén – pro řidiče nejlepší škola 26
Řidiči 143. zásobovacího praporu na Libavě prošli zdokonalovacím výcvikem

Od Sicílie až po polární kruh 30
Řidička četařka Romana Radostová z 15. ženijního pluku projela s kamionem celou Evropu

Posádková laserová simulace 32
Hranickým vojákům pomáhají ve výcviku moderní technologie

Podíleli se na vývoji 34
Chrudimští výsadkáři mají nové prostředky balistické ochrany

Nejvybavenější Mi-171Š na světě 36
Modernizované vrtulníky pro jednotku speciálních vzdušných operací

Bezosádkový prostředek UGV-Pz 38
Technika a výzbroj

Od autobusů k zálohám 42
Představujeme vojáky aktivní zálohy a jejich civilní profese

I ženy šly do boje 49
Na různých frontách druhé světové války zanechaly nerasatelnou stopu tisíce odvážných žen

ROZHOVOR

Brigádní generál Zoltán Bubeník zhodnotil rok opatření proti pandemii koronaviru Covid-19

Očkování posiluje i obranyschopnost

Pandemie koronaviru Covid-19 již rok zasahuje do našich životů. Jak se s pandemií a nasazením v nemocnicích a dalších zařízeních vyrovnávají vojáci, ale také jaký pokrok nastal od loňského roku, vysvětluje v následujícím rozhovoru brigádní generál Zoltán Bubeník, ředitel sekce vojenského zdravotnictví MO.

Pane generále, Covid-19 zasáhl do životů nás všech. Jak se díváte na uplynulý rok?

Bylo to a nadále je velmi turbulentní období. Zdravotní a ekonomické důsledky více či méně dopadají prakticky na všechny naše občany; dětskou populaci, dospělé v produktivním věku, a zejména seniory. Zdá se, že jarní vítězství bylo slušně řečeno Pyrrhovo.

Dalo se vůbec loňský rok v březnu očekávat, že zde s námi bude virus i nyní?

Původní odhady a optimismus tomu vůbec nenapovídaly. S velkým znepokojením jsme sledovali situaci v Itálii či Španělsku, případně na britských ostrovech, a přáli si se do této situace nedostat. Což se nám do podzimu loňského roku prakticky dařilo. A pak přišel zlom.

Čím byla specifická první a čím současná, druhá vlna?

Stručně charakterizováno – první vlna velká neznámá, obavy, posléze optimismus po zvládnutí a představa, že je to za námi. Druhá vlna byla spojena také s obavami, nicméně již s částečným přesvědčením, že přece jen něco o viru víme, že jsme objevili některá léčiva a hlavně, že budeme mít očkování, které je jedním z mála docela spolehlivých způsobů zvládnutí epidemií či pandemií.

Jste ve spojení s našimi spojenci v NATO. Jak situaci od počátku hodnotí oni?

Zatímco v první polovině předchozího roku se snažil každý stát bojovat nějak po svém, pro druhou vlnu jsme již měli vytvořený určitý koordinovaný postup. Nicméně – virová pandemie se vojensky řečeno chová jako velmi nevyzpytatelný protivník, a dokonce s moderními rysy konfliktu, chcete-li hybridním způsobem. A na to reagují jednotlivé členské země, ať již používáním ochranných prostředků, očkováním, léčbou, ale také principiálně podobnými ekonomickými opatřeními.

V čem jsou podle vás příčiny relativního zvládnutí první vlny a v čem naopak současného špatného stavu? Je to v opatřeních, lidech, či mutacích?

Zvládnutí první vlny bylo založeno na ohromné snaze společnosti se s tím vypořádat co nejdříve. Nastavená opatření byla bezprecedentní a dala se srovnat s omezením ne nepodobným válce. Současný stav je zřejmě kombinací mnoha faktorů – vzhledem k dynamice procesu lze jen stěží nastavit kontinuální „tvrdý a omezující režim“, lidé ztrácejí víru jak v opatření („k ničemu to nevede...“), tak ve vlastní schopnosti se se vším vypořádat. No a virus je opravdu zdatný protivník – odhalíme-li nějaké jeho slabiny, dokáže se rychle

transformovat a udeří jiným způsobem. Tak by se stručně daly charakterizovat mutace.

Jakou úlohu od počátku hrála armáda?

Armáda od prvopočátku hrála z tzv. podpůrných složek pro IZS jednu z rozhodujících rolí – třeba nasazení na první kontroly na hranicích, ještě v době minimální dostupnosti testů. Poté podíl na tvorbě procesů Chytré karantény, nasazení odběrových týmů, podpory Fakulty vojenského zdravotnictví v call centrech, trasování a posléze masivnější nasazení příslušníků AČR v nemocnicích, domovech sociální péče a mnoha dalších místech. Jsme prostě vidět prakticky všude. A všude to je potřebné.

A co současná opatření a nasazení vojáků?

Momentálně je těžiště nasazení vojáků nejen ve výše zmiňovaných pozicích, ale také na call centrech pro trasování, výpomoci PČR

při hlídkování na hranicích okresů (operace Lockdown). Nepopírám, že to jsou také často místa, kde se vojáci při výkonu svého povolání při nasazení mohou nakazit. Jednak se tomu snažíme předcházet vakcínami, zejména pro vojáky, kteří přicházejí do přímého kontaktu s pacienty pozitivními na Covid, a také určitými karanténními opatřeními, zejména před nasazením do zahraniční operace.

Jaké jsou ohlasy vojáků na jejich nové pozice, kdy pomáhají v nemocnicích, v domovech důchodců a dalších zařízeních?

Vojáci nejen v komunikaci, kterou s nimi vede Centrální řídicí tým a v něm zastoupená zdravotnická služba (hlavní sestra MO, hygienici a epidemiologové), vesměs berou svoje nasazení se vši vážností a přistupují k jednotlivým úkolům velmi zodpovědně. Já se snažím s některými mluvit napřímo, využívám možnosti sociálních sítí, občas napíšu něco

povzbudivého. Velmi vítám i celkem pravidelné přehovory náčelníka Generálního štábu AČR, což je pro vojáky velmi inspirující.

Jak vnímají smrt, se kterou se, bohužel, často setkávají?

Smrt je stále pro mladého, zdravého vojáka něco iracionálního v okolním světě. Dokud se s ní nepotká tváří v tvář, je velmi složité si vůbec představit, jak na ni bude reagovat. A zde vidí, jak je vše pomíjivé, a i při vysoké úrovni našeho zdravotnictví jsme na některé situace krátkí. Samozřejmě se s tím na místě musí vyrovnat a pro případné psychické následky zde psychologická služba AČR podává pomocnou ruku. Nicméně si myslím, že při tom všem to vojáci zvládají dobře, jsou odolní.

Dá se na toto vůbec nějakým způsobem připravit?

Naštěstí úroveň jak již uvedené psychologické služby, ale zejména také působení vojenských

kaplanů a nakonec poměrně „bohaté“ zkušenosti z misí, jak u našich vlastních spolubojovníků, tak u aliančních kolegů, celkem naše vojáky zoceluje. A je to pak prakticky jedno, jestli nás poráží viditelný či neviditelný nepřítel.

Myslíte si, že některým, řekněme pochybovačům, to může otevřít oči?

Pokud bereme jakýkoliv těžký stav nebo dokonce smrt jako důsledek nemoci Covid (a to nemám rád spojení s Covidem či na Covid), tak to obyčejného člověka určitě zasáhne. Zdravotníci – profesionálové to také všichni nesou těžce, ačkoliv to na sobě nedávají tolik znát. Ale vzhledem k tomu, že moderní medicínu zde máme proto, abychom životy zachraňovali a pacienty uzdravovali, dá se říct, že prohráváme. Někdy větší, někdy menší bitvu, ale smrt je pro nás profesionály vždy prohrou. Ale neprohráváme válku, a to je důležité!

Dá se očekávat očkování vojáků stejně, jako tomu bylo u zdravotnického personálu či nyní například učitelů?

Snažíme se alespoň vojáky, kteří jdou „do první linie“, chránit před nemocí. Není to jen ochrana jednotlivce, ale také ochrana kolektivu. Jeden pozitivní vyřadí jednotku, minimálně na dobu karantény. No a hlavní důsledkem a pozitivním efektem očkování vojáků je to, že pro boj s touto pandemií zvyšujeme jejich obranyschopnost, tudíž také nasaditelnost a její udržení na delší dobu.

Stane se vakcinace proti Covidu-19 v armádě stejně běžnou, jako například očkování proti žluté zimnici při nasazení v Mali?

Na to momentálně nemám odpověď. Nevíme, jak dlouho bude očkování chránit – bude to rok jako chřipková vakcína? Nebo dva až tři jako proti klíšťové encefalitidě? Nebo – a to bychom si jako zdravotnická služba přáli – deset a více let jako vakcína proti žloutence? Ale tipnul bych si, že to bude zřejmě ta první nebo druhá varianta, už jen na základě poznatků k výskytu mutací. Stále to je neefektivnější druh boje, znamená předcházení vlastního nakažení, případně mírnější průběh nemoci.

Můžete nám, pane generále, říci, v jakém kapacitním stavu se nachází vojenské nemocnice?

Vojenské nemocnice mají tak jako srovnatelné civilní nemocnice předělaný, tak řečeno reprofilizovaný fond téměř poloviny lůžek na standardní, případně Covid JIP lůžka. Je to ohromná zátěž na systém, víceméně jednostranně zaměřený pouze na boj s Covidem ve všech jeho formách. Důsledkem je omezení tzv. odkladné péče, chcete-li operací kyčelních a kolenních kloubů, operací břišních, kde nehrozí akutní změna stavu, a mnoha dalších. Pokud pomínu pohled odborný – přechodně musíme zapomenout na naše specializace a na Covid oddělení najednou pracovat pouze jako specialisté na infekční lékařství – tak zde je i jistý aspekt ekonomický. A to znamená, že nemocnice určitým způsobem i ekonomicky strádají, protože nemohou provádět veškeré spektrum výkonů.

Hovoří se i o případném povolání záloh. Je to možná cesta, když kupříkladu záložníci Agentury vojenského zdravotnictví jsou lékaři či lékařský personál?

Určitá forma možnosti povolání záloh zde je – strážní a ochranná služba, třeba právě ve spolupráci s PČR, případně jejich využití v očkovacích centrech – dispečeri, regulovčíci, abych se vyjádřil trochu vojenskou mluvou. Nicméně zálohy Agentury vojenského zdravotnictví vykonávají v civilu velmi podobnou, ne-li identickou práci jako při výcviku v Centru biologické ochrany Těchonín. Takže momentálně takřkajíc nasazení jsou, a to ve svých mateřských nemocnicích či záchrankách, a úspěšně aplikují mnohé ze zkušeností a dovedností, které získali výcvikem v Těchoníně.

Zdravotníci české armády pomáhají v boji s Covidem-19 více než rok.

V nedávné době byla zrušena polní nemocnice v Letňanech. Myslíte si, že to bylo z vojenského a lékařského hlediska správné řešení? Proč k tomu došlo?

Je nutné si uvědomit, v jakém kontextu doby nemocnice v Letňanech vznikla. Tedy ve spojení s prvními úvahami o vytváření záložních lůžek, respektive při navyšování kapacity – reprofilizaci civilních lůžek v nemocnicích. Tehdy se pracovalo také s variantami přestavění hotelů na záložní nemocnice, a proto se zvolila možnost výstavby polního zařízení, které bylo schopno poskytnout následnou péči až pro 500 pacientů. Podotýkám následnou, čili po akutní léčbě v nemocnici, kdy ještě propouštěný pacient nebyl natolik stabilní, aby mohl domů, případně do zařízení sociální péče. Navíc tato nemocnice byla stavěna ve stejném duchu jako polní nemocnice v Německu, Francii či Spojených státech. Kdyby došlo ke zhoršení, byli jsme zde. I za cenu stažení velké části vojenského zdravotnického personálu z civilních nemocnic, kde jsou často v malých počtech na jednom místě, tudíž by to tolik nemuselo bolet. Samozřejmě v kontextu té doby. A zároveň bychom si neměli vyčítat, proč jsme nemocnici zase sbalili. Hodnotíte aktuální situaci na základě minulých zkušeností, málokdy vidíte dopředu tak, abyste mohli vědět, jak to dopadne. Její stavba nám potvrdila schopnosti jak zdravotnické služby, tak podpůrných prvků – logistů, spojařů a všech dalších, kteří při ní pomáhali. A zároveň ukázala unikátní schopnost civilně-vojenské spolupráce na našem území.

V Letňanech jste při našem rozhovoru zmínil několik pravidel zásad opatření před nemocí Covid-19. Jaká to jsou, a myslíte si, že stále platí?

Na tom není nic nového – ruce, roušky, rozeštupy. A opět přidám – rozum, respekt a racionalitu. Akorát si musím postesknout, že často nevím, kterým slovům z této šestky nerozumíme, případně nechceme rozumět. Já jsem vychován tak, abych hledal chyby v sobě, nikoliv kolem sebe. Někdy to je samozřejmě těžké, ignorovat realitu kolem nás, ale zkusme začít každý u sebe – nakolik jsou tyto slova „nevhodná“ pro akceptaci. Pro pochopení, že někdy stačí tak málo. Ano, nezastírám, že jako státní zaměstnanci máme určité jistoty, ale zase vidíme na našem každodenním chování jako vojáků, že se snažíme vše plnou měrou vracet. Kolegům, společnosti. Jsme prostě tam, kde nás právě potřebují.

V této době vykonáváte lékařskou praxi, či se věnujete spíše řídicí činnosti i s ohledem na zapojení v takzvané Chytré karanténě?

Moje základní funkce je ředitel sekce vojenského zdravotnictví MO, čili jsem se svým

týmem odpovědný za strategické a koncepční řízení zdravotnické služby. Abychom fungovali udržitelným způsobem, je potřeba dělat dennodenní drobnou a málokdy jasně viditelnou práci. Zároveň řídím na strategické úrovni i naše Alianční uskupení náčelníků zdravotnických služeb (COMEDS) a jsem hlavním zdravotnickým poradcem Mezinárodního vojenského výboru NATO. Služba jednou až dvakrát měsíčně v ÚVN na pohotovosti je očišťou ducha i mysli a vedle toho sice ne významnou, ale pro mne důležitou výpomocí v zajištění služeb. Je to vše složité, ale dá se to zvládnout. Na většinu činností nejsem osamocen, mám dobrý tým jak na sekci vojenského zdravotnictví, tak v Alianci.

Co je podle vás alfou a omegou, aby se současný stav dal zvládnout a zdravotníkům se odlehčilo?

Jednoznačně intenzivní očkování, a to co největšího počtu obyvatelstva ČR. Má to význam v budování individuální obranyschopnosti – méně rizikový či mírný průběh nemoci, pokud již vůbec onemocníme, ale také je nesmírně významná kolektivní imunita. Čili nejméně 60 % a více proočkovanych ve společnosti,

aby se ztížilo šíření viru a jeho schopnost nákazy pro ostatní. Pak teprve máme šanci se poměrně rychle s virem vypořádat.

I přes veškeré vakcinace zde ale virus je a bude. Musíme se s ním naučit žít, či jaká bude budoucnost České republiky s Covidem-19?

Přeji si a pevně v to doufám, že i tato pandemie, tak jako mnohé další v historii lidstva, jednou pomine. Jestli zabere očkování, tak se i tato bezprecedentní doba stane jednou sice smutnou, ale pominulou kapitolou našich moderních dějin. Určitě se z ní adekvátně poučíme a nakonec budeme moci říct, že máme jak vítěze, tak poražené. Dovoluji si tvrdit, že vítězem bude jednoznačně lidstvo. A pokud se s virem budeme muset naučit žít, tak to bude za předpokladů, že známe jeho slabiny, víme, jak zmírnit jeho zdravotní následky a zejména, že to nebude za vysokou cenu ani lidských, ani ekonomických obětí. Každá válka v historii přece vždy znamenala začátek, průběh a konec. Nekonečný je pouze vesmír, ale důkazy pro to nemám.

Text: Michal Voska,

foto: autor, Jana Deckerová a prap. Petr Dohnal

Důležitá je bezchybná koordinace a spolupráce.

Nečekáme na rozkaz, děláme svou práci

Příslušníci Agentury vojenského zdravotnictví jsou již víc než rok v „první linii“. Přes 160 lékařů, 350 sester a desítky dalšího zdravotnického personálu. Zdravotníci v uniformě i občanští zaměstnanci, ti všichni pracují jak v 36 nemocnicích a dalších zdravotnických zařízeních Ministerstva obrany a Armády České republiky, tak ve 49 nemocnicích, klinikách a lékárnách napříč celou republikou i na pracovištích záchranné zdravotnické služby všech 14 krajů. V dalších desítkách zařízení pracují příslušníci naší aktivní zálohy. Působí v odběrových týmech, na odběrových a očkovacích místech. Na počátku epidemie pomáhali školit zdravotníky a sociální pracovníky. Mnozí z nich se v nemocnicích nechali dobrovolně přeřadit na pracoviště s covidovými pacienty, aby ulehčili práci svým civilním kolegům. Přes složitou situaci nerezignovali na každodenní péči o naše zdraví. Svou práci neberou jako posláni, nedělají ji na základě rozkazu, nečekají veřejné projevy díky a uznání. Náš dík jim ale bezpochyby patří. Nemohu každému z nich poděkovat osobně, a proto volím tuto cestu.

Děkuji, kolegové!

*ředitel Agentury vojenského zdravotnictví
plukovník gšt. Ladislav Šlechta*

Centra a úseky zdravotnických služeb „POŠKY“

Pokud je lékař hlavou ordinace, tak tím pomyslným krkem a často také duší je hlavní sestra. Toto dvojnásob platí pro ordinace našich praktických lékařů, tzv. „pošky“. Jejich práce je často přehlížena nebo brána zcela automaticky, ale zabezpečují velmi rozsáhlé spektrum běžných zdravotnických činností. Neprovádí zde sice složité operace, nepracují se sofistikovanými přístroji, ale bez nich by zbytek zdravotnického systému fungoval jenom s velkými obtížemi.

Major Martin Kremzer, AZ

Ten působí v Lékárně U Zlatého orla v Mohelnici. Mezi další příslušníky AZ Agentury vojenského zdravotnictví patří i praporčíce Martina Klinkovská, ta pracuje v Centru kardiovaskulární a transplantační chirurgie v Brně. Plicní oddělení Nemocnice Frýdek-Místek je pracovním místem staniční sestry praporčíce Michaely Matějové.

Praporčíce Veronika Rosická

Příslušnice odboru zdravotnických služeb, oddělení vzdělávání a výcviku Agentury vojenského zdravotnictví, velkou část její každodenní práce tvoří administrativa. Ale svůj pomyslný bílý plášť určitě nepověsila do skříně. Aktuálně je nasazena na záchranné službě ASČR, výjezdovém stanovišti v Kralupech nad Vltavou. „Doba je náročná, pacienti i jejich rodinní příslušníci jsou dnes vyděšení víc než obvykle. Snažím se je vždy maximálně uklidnit, ale i pro nás je to velmi složité. Stav pacientů se mění velice rychle.“

Podplukovník Josef Roubal, lékař

V armádě není žádným nováčkem. Tento veterán několika misí, zkušený ortoped, je náčelníkem 7. polní nemocnice. A protože i v dnešní pandemické době lidé stále padají, bourají a potřebují pomoc ortopedů, vykonává doktor Roubal svou odbornou praxi jako zkušený operatér v Oblastní nemocnici Rychnov nad Kněžnou.

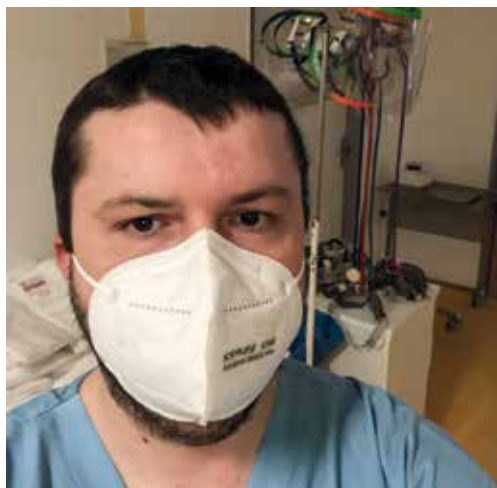
Praporčík Lukáš Blata a nadrotmistr Matyáš Boháč, zdravotničtí záchranáři

První slouží u ZZS Zlínského kraje a ten druhý stáží na opačném konci republiky u Záchranné služby ASČR. „Nejvíce mě asi zaráží, jak rychle si lze ‚zvyknout‘ na 150 mrtvých každý den, po několik měsíců. Není to povzbudivý precedens, je to tragédie. Jako všichni se těším, až si dám s přáteli pivo na zahrádce. Každopádně překonali jsme mor, španělskou chřipku i ruskou chřipku, překonáme i Covid,“ říká povzbudivě Matyáš.

Praporčíce Katka Miková

Příslušnice 7. polní nemocnice. V současné době pracuje ve Slezské nemocnici Opava na covidové jednotce ARO. Když poslala svoje fotky, byla požádána také o „pracovní selfičko“, abyste i vy viděli, že ten ufon s respirátorem je opravdu krásná a usměvavá žena... K selfičku přišla stručná odpověď, která přesně dokresluje situaci v našich nemocnicích. „Tohle je jediné selfie, které mám. Není čas se fotit. Je to tady docela velký foťr.“

Major Rudolf Beňo, lékař SIN Těchonín

Na počátku pandemie objel se svými kolegy snad každou nemocnici v ČR a školil zdravotníky v používání ochranných prostředků. Aktuálně pracuje na Klinice anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče Fakultní nemocnice Hradec Králové. Kromě toho se ještě podílí na přípravě sester oboru Intenzivní péče určeného pro sestry z královéhradeckých a pardubických nemocnic. „Ty ženy mají můj velký obdiv. Jsou na ně kladeny obrovské nároky, musí zvládat složitou techniku a zároveň enormní psychický tlak. O to větší mám radost, že všechny zkoušky absolvovaly úspěšně.“

Praporčíce Petra Bradáčová, instrumentářka

Působí u 7. polní nemocnice, ale v současné době slouží v rámci své odborné stáže v Nemocnici Hranice. „Lidé ve strachu z Covidu nechávají často své zdravotní problémy zajít až do nejhoršího akutního stavu. Každý den řešíme akutní operace typu žlučníky, slepé střevo, gynekologické operace a pochopitelně úrazy. Chirurgii a traumatologii nic nezastaví. K této práci nám přibýly časté tracheostomie Covid pacientů. Velkou změnou je také nedostatek sester a lékařů, a proto se nám rozšířil rozsah pooperační péče o pacienty.“

Praporčíce Radka Vachková, laborantka

Její pracovní pozice je u 6. polní nemocnice. V současné době působí v Ústřední vojenské nemocnici v pražských Střešovicích v hematologické laboratoři. I její práce je pochopitelně ovlivněná Covidem, ale chod laboratoří se nesmí zastavit ani za stávající situace.

Podplukovník Radek Uher, náčelník 6. polní nemocnice

Tuto situaci považuje za velkou odbornou výzvu a vítá, že mu přináší i široký záběr lékařského nasazení. Byl připravený ujmout se funkce hlavního lékaře polní nemocnice vybudované v Letňanech. Působí jako lékař KARIM (Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny) a oddělení urgentního příjmu ve Fakultní nemocnici Olomouc a zároveň je součástí zdravotnického týmu u Letecké záchranné zdravotnické služby v Olomouci. A jak se na současnou situaci dívá on sám? „Pro mě jako lékaře tato doba není jenom o Covidu, ačkoliv ve skafandru jsem poměrně často. Zároveň to považuji za velkou zkušenost v rovině válečné medicíny.“

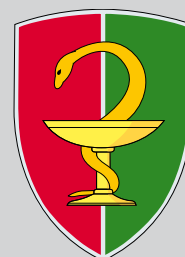
Nadporučík Jaromír Pavlík, rota zdravotnických odsunů

Překotný porod, to je něco, co budí respekt i u zkušených záchranářů. Právě on byl součástí posádky ZZS ze základny Šternberk, kteří pomohli na svět jednomu krásnému miminku. „Byl to můj první porod v terénu po skoro třiceti letech. A protože jsem už rok dědek, tak jsem z toho byl patřičně naměkko, možná i víc než sama maminka. A to jsem si myslel, že jsem pořádný tvrdák.“ I to jsou příběhy příslušníků Agentury vojenského zdravotnictví, kteří jsou téměř denně v první linii. A tyhle se šťastným koncem mají ze všeho nejraději.

Kapitán Martin Kment

Kapitán Martin Kment je jedním z našich nejmladších lékařů. Příslušníkem 6. polní nemocnice se stal teprve před necelým rokem. I on v současné době působí na chirurgickém oddělení Vojenské nemocnice a také Fakultní nemocnice Olomouc. „Mám to štěstí, že se zde můžu potkávat s kolegy z 6. i 7. polní nemocnice. Tuto zkušenost pak můžu přenést do své vojenské praxe, rozvíjíme tím sebranost a týmového ducha...“ Covid do praxe chirurgů a traumatologů zasáhl v menší míře než třeba v ostatních oborech. Ačkoliv došlo k omezení plánovaných operací, tak akutní zákroky musí provádět i za těchto mimořádných podmínek.

Po úspěšném působení ve velení mise EUTM se o obdobnou roli ucházíme i v roce 2022

Další zářez na pažbě

Zhruba stočlenná skupina teroristů byla přesvědčena, že to bude snadná záležitost. Naprosto nečekaně udeřila na základnu malijské armády Sévaré. Předpokládala, že se vládní vojáci rozutečou a jim padne do rukou snadná kořist. Situace se ale vyvíjela úplně jinak. Malijští vojáci se jim postavili na tuhý odpor. Několik teroristů zlikvidovali, skupinu rozehnali a jako kořist získali tři motocykly a pick-up.

„Když jsem se tuto informaci dozvěděl od velitele mezinárodních instruktorů rakouského podplukovníka Harald Hieblera, byl to nejspíš můj nejsilnější zážitek z této země. Právě 2. rotu, která se postavila na odpor, jsme během našeho nasazení v misi EUTM totiž cvičili. Z toho bylo vidět, že jsme ten výcvik dělali dobře a vzali to za správný konec. Vyšli jsme malijským jednotkám vstříc, vyjeli jsme za nimi na jejich základny a organizovali výcvik tak, jak to potřebovali,“ vysvětluje plukovník Martin Botík, který až do počátku letošního roku velel základně v malijském Koulikorou a v misi EUTM přímo v praxi organizoval výcvik malijských vojáků.

Matador zahraničních misí

Plukovník Botík patří v naší armádě k matadorům zahraničních misí. První operace IFOR v Bosně a Hercegovině se zúčastnil již v roce 1996. O dva roky později se zapojil do pozorovací mise OSN v Abcházii.

„Shodou okolností jsem tehdy nastupoval po podplukovníku Jaroslavu Kulíškovi, který byl unesen v obci Džichaškari na gruzínsko-abchazském pomezí a nakonec se mu podařilo uprchnout,“ vzpomíná plukovník Botík. „Jak Gruzie, tak i Abcházie mi hodně přirostly k srdci, nejspíš i proto jsem se tam ještě jednou vrátil.“

Plukovník Botík během působení v Mali

Druhá mise v této zemi byla pod hlavičkou OBSE. V tomto případě monitoroval události ve zcela jiné oblasti, na gruzínsko-čechenské hranici. Měl také jiný úkol. „Na východě hrozilo nebezpečí pronikání čechenských ozbrojenců. Několikrát jsme měli hlášeno z hlavního velitelství v Tbilisi, že naším směrem by na základě zpravodajských informací mohly postupovat skupiny Čechenců. Podle mapy tam měla existovat velká města, ve skutečnosti se ale jednalo o malé osady tak se čtyřiceti domy pro pastevce. Ti je navíc opouštěli na zimu, kdy odcházeli do měst. Člověk se tam po mnoho dní nesetkal s žádnou civilizací,“ popisuje Martin Botík. „Před Vánoci se kolega ze Slovenska chystal domů na dovolenou. A zrovna v té době napadlo na hranici hodně sněhu. Navíc spadly laviny, které zavalily veškeré přístupové cesty. Autem jsme se tedy nemohli dostat zpět do Tbilisi. Zhoršilo se i počasí, takže pro nás nemohl přiletět ani vrtulník. Kolega tedy místo s rodinou musel strávit Vánoce se mnou. On z toho byl nešťastný. Pro mne to ale byla dobrá zpráva, jinak bych tam zůstal na vánoční svátky úplně sám.“

Zkušenost z Afriky

V letech 2001 až 2002 působil plukovník Botík v misi MONUC v Kongu. „Tato africká země pro mne představovala obrovskou zkušenost. Ocitl jsem se v naprosto jiné kulturní oblasti, v jiném klimatickém podnebí. Přidělili mne na hlavní velitelství této mise v Kinshase. Právě tato štábní práce mě posunula o velký kus dál,“ říká plukovník Martin Botík.

Hlavním úkolem operace bylo oddělit nepřátelské linie. Během mise se snažil dostat

za svými kolegy, kteří sloužili na východě u jezera Tanganika. Dvakrát tam vyrazil se svým šéfem, pokaždé ale skončili v Gomě. Poprvé v oblasti jezera Tanganika vypukla cholera, nepustili je tedy dál. Podruhé přímo v Gomě vybuchla sopka. „Přistáli jsme zde v době, kdy erupce nejvíce řádila. Horká láva tekla přímo k letišti, museli jsme se tedy otočit a odstartovat zpět do Kinshasy,“ vzpomíná plukovník Botík.

V Afghánistánu působil plukovník Botík na velitelství mise ISAF. Zařadili ho do divize, která měla na starost kontrolu výcviku a certifikaci afghánských kandaků (praporů). Působil nejdříve v Kapise, později se přesunul na jih země do Ghazni. I tady byla bezpečnostní situace velice složitá. Misi končil ve Wardaku s českým poradním a výcvikovým týmem (OMLT – Operational Mentoring and Liaison Team).

Nejdelší minuty v životě

To se pro něho stalo neocenitelnou průpravou pro další nasazení v této zemi. Stal se velitelem 4. jednotky poradního a výcvikového týmu ve Wardaku. Jeho jednotka tehdy zaznamenala téměř sedm stovek bezpečnostních incidentů. „Většina z nich měla jedno společné, a to nástražné výbušné zařízení. Vzhledem k tomu, že jsme byli rozmístěni podél hlavní komunikace mezi Kandahárem a Kábulem, bylo právě incidentů takového charakteru nejvíc. Následovala pak přímá střelba na naše patroly a základny,“ vysvětlil nám plukovník Martin Botík. 4. jednotka OMLT se v této době aktivně účastnila dvou stovek bojových operací, téměř stokrát se ocitla tváří v tvář povstalcům. Nejdramatičtější okamžik ale

pro něho představoval útok sebevražděného atentátníka, který zlikvidoval část základny Seydabad. V té době jsme tam měli pořád ještě jednoho vojáka. Trvalo asi půl hodiny, než se mu s ním podařilo spojit. Byly to prý nejdelší minuty v jeho životě.

Situace lepší než v Kongu

Když v květnu loňského roku přebíral funkci velitele základny Koulikorou v misi EUTM, nebyla Afrika pro něho rozhodně neznámým kontinentem.

„V Kongu jsem byl v roce 2001, tedy v době, kdy byl zavražděn Laurent Kabila. Moc tehdy přebíral jeho syn. Když bych měl porovnat tyto dvě země, tak mi připadá, že Kongo bylo tehdy méně organizované a ve větším rozkladu než Mali. V něm jsem byl naopak překvapený, že všechny ty instituce a vše, co bylo potřeba, fungovalo,“ srovnává plukovník Martin Botík. „Mise EU se od těch mých předchozích lišila především úkolem. V těch minulých pod mandátem OSN jsme plnili zadání s cílem monitorovat situaci, případně pod mandátem NATO jsme byli součástí bojových operací. Tohle byla první mise, ve které jsme se soustředili výhradně na výcvik jednotek. A to bez toho, že bychom se zapojovali do nějakých bojových operací anebo monitorovali situaci.“

Po příletu do Mali a převzetí základny Koulikorou se plukovník Botík musel v první řadě postarat o kemp a naplánovat výcvik pro malijské síly. „Kromě toho, že jsem velel mezinárodním jednotkám dislokovaným na této základně, jsem musel být v neustálém kontaktu s malijskou stranou, plánovat a organizovat výcvik jejich jednotek. A to tak, jak si to přáli a kde si to přáli,“ vysvětluje.

Soužití na základně Koulikorou ale prý bylo nadstandardní. To, že se jednalo o kemp malijské armády, mu nikterak nekomplikovalo život. „Sdíleli jsme společné výcvikové prostory, společné ubytovací objekty a kasárna. V tomto směru nedocházelo k žádným rozepřím. S malijským velitelem základny jsem byl v každodenním styku, takže veškerá koordinace a sladování postupů probíhaly naprosto v pohodě,“ dodává.

Také spolupráce s národními jednotkami EUTM včetně největšího španělského kontingentu byla velice dobrá. Vše se koordinovalo na pravidelných poradách, případně prostřednictvím videokonference s hlavním velitelstvím v Bamaku.

S výcvikem vyrazili za Malijsci

Jedním z hlavních úkolů, který čekal plukovník Botík v Mali, bylo rozšiřování výcvikových

aktivit na další malijské území. To vyplývalo jak z mandátu, tak i ze zámyslu velitele mise generála Ridzáka. Úkolem našich vojáků bylo dostat výcvikové aktivity co nejbližší příslušníkům malijské armády. Tato africká země je poměrně velká, takže pro malijské vojáky bylo logisticky komplikované dostat se za účelem výcviku na základnu Koulikorou. Nejen náš kontingent se jim tedy snažil vyjít vstříc a organizovat výcvik přímo na jejich základnách. To bylo samozřejmě spojeno s jistými logistickými požadavky. Šlo nejen o to, aby instruktoři měli kde bydlet a kde se stravovat, ale pro případ nějakého problému bylo také důležité být v co nejúžší kontaktu s jednotkami rychlé reakce. Určitou část logistiky si byl náš kontingent schopen zajistit vlastními silami. Dopravu instruktorů jsme většinou řešili prostřednictvím nasmílovaných přeprav vzdušnou cestou. Ostatní logistické záležitosti jsme zajišťovali díky úzké spolupráci s misemi Barkhane a MINUSMA.

Tohle všechno bylo náročné spíše na koordinaci. Ta sehrávala významnou roli i při realizaci naplánovaných výcvikových aktivit.

„Ať jsme dělali výcvik kdekoli, vždy jsem zajel za konkrétním velitelem a ze všeho nejdříve s ním probral výcvikové aktivity. Všechno to bylo o kontaktu. Malijská armáda je poměrně dost centralizovaná. Právě z toho důvodu byly styky s veliteli jednotek, u kterých se měl organizovat výcvik, velice důležité. Týkalo se to prakticky všech základen, tedy jak Sévaré, Gao, tak i Banankoro,“ zdůrazňuje plukovník Martin Botík.

Převrat prý nebyl tak hrozný

Když vypukl v Mali státní převrat, byl zrovna na rekognoskaci našich výcvikových aktivit na severu země v Gau. Zastihl ho tedy přímo na základně malijské armády. „Necítil jsem ale nějaké obavy, Malijsci se k nám i v těchto okamžicích chovali velice přátelsky. Nesetkal jsem se ani se sebemenší záští vůči našim jednotkám. Takže nakonec jsem jako složitější vnímal situaci, kterou vyvolala koronavirová epidemie. Ta pro nás sice nepředstavovala nic nového, ale v takové intenzitě jsme se s ní setkali až v Mali. Šíření Covidu se dá poměrně dobře zvládnout, pokud dodržíte určitou disciplínu. My jsme si na základě doporučení, které jsme měli, nastavili jistý řád. Pravidelně jsme testovali a izolovali odhalené případy v karanténě. Takže nakonec to všechno dobře dopadlo. Přesto si ale myslím, že to byla nejsložitější situace, se kterou jsme se museli vypořádat. Převrat proběhl nenásilnou formou a nás se více méně nějak nedotkl,“ dodává na závěr plukovník Botík.

Text: Vladimír Marek,

foto: autor a archiv našeho kontingentu EUTM

Jeden z českých instruktorů vysvětluje malijským vojákům, jak mají postupovat.

Noví příslušníci 41. mechanizovaného praporu a jednotek velitelství 4. brn absolvovali doškolovací intenzivní výcvik

Sníh ani mráz je nezastavily

Doškolovací intenzivní výcvik, který všichni znají pod zkratkou DIV. Ten čekal v únoru ve výcvikovém prostoru Pereč v Žatci na všechny nováčky, kteří zamířili k 41. mechanizovanému praporu a jednotkám velitelství 4. brigády rychlého nasazení, tedy na spojovací rotu a rotu podpory. Během tohoto výcviku se nekouká na hodnost ani na předchozí zkušenosti, smyslem je podrobné seznámení se standardními operačními postupy a specifickými drily praporu.

Výcvik probíhal v extrémních klimatických podmínkách.

„Tento druh výcviku je koncipován tak, aby každý nový příslušník praporu vstřelbal standard jednotky, seznámil se s výstrojí a výzbrojí, s činností u bojové techniky tak, aby byl plnohodnotným článkem jednotky na úrovni jednotlivce, tým, sekce,“ vysvětluje velitel 41. mechanizovaného praporu podplukovník Stanislav Kočica.

Důraz na taktiku a bojové drily

Výcvik je náročný nejen po fyzické stránce, instruktoři ho koncipují tak, aby si nováčci ověřili i svoje psychické limity. Lepší termín si přitom instruktoři nemohli přát. Letošní zima a sněhová nadílka připravily tvrdé testující podmínky – přivaly sněhu a samozřejmě mráz, kdy teploty i přes den padaly hluboko pod nulu. „Vojáci jsou po celou dobu výcviku pod dohledem instruktorů. Ti do jednotlivých situací, které musí nováčci řešit, přidávají zkušenosti nejen z výcviku, ale i ze zahraničních operací,“ konstatuje vrchní praporčík 41. mechanizovaného praporu praporčík František Němec.

Počasí nikdy nezklame

Výcvik je založen na taktice a bojových drilech, kdy si vojáci během konkrétních situací prověří součinnost ve vyšších celcích. Nezbytnou součástí bylo seznámení se se zbraněmi mechanizované jednotky a absolvování střelb. „Předně je to útočná puška CZ Bren 2 a pistole CZ 75 Phantom. Ovládat tyto zbraně musí každý příslušník našeho praporu,“ pokračuje vrchní praporčík a dodává, že všichni absolvovali i spojovací, topografickou, tělesnou a zdravotnickou přípravu. „Je pravda, že počasí při výcviku nikdy nezklame a připraví takové podmínky, které mají vojáci ještě dlouho v paměti. Letos po několika letech zasypal účastníky sníh a patnáct stupňů pod nulou jsme měli téměř po celou dobu výcviku.“

Vojáci se po absolvování výcviku stávají plnohodnotnými příslušníky jednotky a podle svého zařazení mohou plnit úkoly se zavedenými standardy jednotek 4. brigády rychlého nasazení.

„Přesto je čeká ještě dlouhá cesta, kdy se budou muset neustále zdokonalovat. Všechno je o zkušenostech a hlavně drilech. A drily jsou to nejdůležitější. Díky základním drilům se nováčci naučí automaticky reagovat na vzniklé situace. Proto se naši instruktoři snaží jednotlivé situace opakovat neboli drilovat,“ dodává podplukovník Kočica. Doškolení intenzivní výcvik u 41. mechanizovaného praporu celkově dokončilo téměř 40 nováčků. V letošním roce to byl první výcvik tohoto druhu.

Text: Jana Deckerová, foto: prap. František Němec

Čeští a slovenští ženisté společně spolupracují při stavbě dřevěného mostu

Četař Zdeněk Mondek a četař Miloš Horčíka vytváří nosnou konstrukci protipožární stěny mezi kuchyňským a odpočinkovým blokem, LSA (Life Support Area, Irák 2017).

Četař Vít Lid a četař Roman Hejl při opravách venkovního zařízení, Strážště

Truhláři 15. ženijního pluku vyrobí prakticky cokoliv a kdekoliv na světě

Stavby určené k ochraně vojsk

Nikdo o nich pořádně neví, ale výsledky jejich práce se najdou všude. Ženisté – truhláři jsou schopni ze dřeva vyrobit téměř všechno. Od násad na krumpáče až po nízkovodní most.

Jedním z úkolů všeobecné ženijní podpory je budování staveb k zajištění ochrany vojsk. „Dřevo je druh materiálu, který je v našich podmínkách všude dostupný. Dá se s ním dobře pracovat, a proto je logické, že se v terénu využívá např. k výdřevě okopů, pohotovostních úkrytů nebo míst velení. Z těchto důvodů je nezbytné, aby ženijní vojsko disponovalo dostatečně vycvičenými a zručnými odborníky na práci se dřevem,“ vysvětlil význam truhlářů u Armády České republiky velitel 15. ženijního pluku plukovník Jiří Tršo.

Při současných mírových podmínkách se vojenští truhláři využívají především k zabezpečení údržby vojenských výcvikových prostorů, podpory vojsk při cvičeních a oprav vnitřních i venkovních zařízení. Zároveň se ale připravují i na případnou pomoc integrovanému záchrannému systému při krizových situacích. „Při povodních jsou tito naši specialisté schopni postavit mostní provizorium či zpevnit stavby při narušení jejich statiky. Svoje využití našli i při současné epidemiologické krizi, kdy vyráběli směrové cedule k regulaci osob na odběrná místa a podložky pod stoly pro Prahu a Brno,“ doplnil plukovník Tršo.

Základním vybavením je kontejner, který obsahuje mobilní pracoviště pro zpracování dřeva MPZD na podvozku Tatra 815. Zatímco v posádce Bechyně se využívá od roku 2007 a je jediné svého druhu, v Olomouci najdeme už novější typ – dva roky starý.

„MPZD je velmi sofistikované mobilní pracoviště. Jeho použití může být značně rozmanité a je možné jej použít při nasazení v jakýchkoliv částech světa. Disponuje vlastním elektrickým zdrojem (elektrocentrálou) i mobilním stanem, který je možné využít jako dočasné mobilní pracoviště. Dále obsahuje např. mobilní kmenovou pásovou pilu, světelný balon a mnoho dalších prostředků a profi nářadí, které je potřeba pro stavbu dřevěných konstrukcí v terénu. Dá se díky němu vyrobit prakticky cokoliv,“ konstatoval starší ženista specialista z Olomouce četař Zdeněk Mondek, který je vyučeným truhlářem pro dřevěné konstrukce už z civilu. Podle něj je důležitá všestrannost a hlavně improvizace. „Každá situace je specifická, musíte k ní přistoupit pokud možno jinak, aby umožnila splnění daného úkolu na profesionální úrovni.“

A to je i hlavní rozdíl mezi vojenským a civilním truhlářem. V civilním sektoru se převážná část řemeslníků věnuje pouze jedné oblasti, např. výrobě skříní, nábytku nebo lamina. Vojenští truhláři musí být připraveni zvládnout každou výzvu. „Dokážeme dělat víceméně jakékoliv dřevěné konstrukce, od nízkovodních mostů do konstrukce 55 cm až po stavby hoblovaných konstrukcí, jako jsou pozorovatelné či strážní věže, ale i nábytek nebo třeba zábradlí,“ upřesnil četař Vít Lid, který navíc dodal, že právě rozmanitost ho na té práci baví. Podobně to cítí i četař Josef Bakule: „Na truhlářině je skvělé to, že některé věci zůstanou zachované na dlouhou dobu. Člověk může kolem těch věcí i po pěti letech projít a ono to pořád stojí.“

Práci ženijních truhlářů najdeme i v zahraničí. Například v Iráku pomáhali v roce 2017 s výstavbou základny LSA pro české piloty v iráckém Baladu. Z jejich rukou vzešlo veškeré dřevěné vybavení, výztuhy a celé opevnění.

**Bechyňská pontonová rota vyrazí do operace eFP
v Lotyšsku již s novými plovacími vestami**

Na misi se připravují v Litoměřicích

**Jsou lehčí, menší a mají lepší zapínání – nové plovací vesty slavi
mezi příslušníky pontonové rot 15. ženijního pluku úspěch.
Vůbec poprvé si je mohli vyzkoušet přímo v terénu, na vodním
cvičišti v Litoměřicích, kde se v uplynulých dnech připravovali
na zahraniční operaci eFP Lotyšsko.**

„Nové vesty mají boční zamykací systém s přezkami a k tomu ještě tzv. dotahovák, takže pěkně přiléhají na tělo. Co se mi ale opravdu líbí, jsou odkládací kapsy, kam si můžete dát třeba rukavice. Nechybí ani píšťalka, na kterou můžete zapískat, kdybyste spadli do vody a snažili se přivolat pomoc,“ popsal výhody novinky ve výbavě velitel druhého pontonového družstva rotný J. U. „Předtím se používaly nejprve vesty zelené, které měly nevýhodu v tom, že se v nich člověk hodně zapotil. Dalším mezistupněm byly vesty oranžové a teď přišly na řadu černé. Je to opravdu krok o hodně vpřed. Jsem rád, že se na nás i v tom vybavení myslí,“ dodal velitel družstva.

Padesát jedna vojáků 15. ženijního pluku mohlo vesty vyzkoušet hned při prvním společném cvičení mimo posádku Bechyně, které se konalo přímo na vodě. „Na litoměřickém cvičišti jsme organizovali soustředěný výcvik v překonávání vodních překážek. Následně jsme trénovali sestavení přívozového přepraviště z částí pontonové mostové soupravy,“ popsal program čtrnáctidenní přípravy nadporučík T. M., zástupce velitele druhé rot všeobecné ženijní podpory. „Máme za sebou i přesun vozidel v koloně, protože ke každé překážce je nutné se nějak dostat. Nacvičovali jsme stokilometrový okruh jízdy v proudu 15 vozidel. Je to komplikovanější, protože pontony jsou širší než vozidlo, a tím pádem se jedná o nadrozměrný náklad,“ doplnil nadporučík.

K hlavní části výcviku ale došlo až v okamžiku, kdy se celá jednotka dostala k vodní překážce, v tomto případě ke 120 metrů široké řece Labi. „Ze břehu shodíme čluny do vody a pak následují 6,5 metru dlouhé pontonové díly, které se spojí v soulodí a připojí dohromady pomocí člunů. Pak už jsme schopni převážet přesunující se jednotku, ať už tankovou či s lehkými obrněnými vozidly, z jednoho břehu na druhý,“ popsal činnost ženistů velitel druhého pontonového družstva rotný J. U.

„Příprava pro nasazení do zahraniční operace eFP Lotyšsko je důležitá kromě jiného i z toho důvodu, že zesílená pontonová četa bude do sestavy zúčastněných jednotek zařazena vůbec poprvé,“ vysvětlil velitel 7. rotace kapitán Josef Kurfiřt a doplnil, že jejich hlavním úkolem bude zabezpečovat všeobecnou ženijní podporu pohybu vojsk pro spojenecké jednotky.

Další fáze přípravy čeká na příslušníky pontonové rot v dubnu při cvičení Labe, kdy ženisté využijí i nově nafasované prilby a taktické vesty. Celý výcvik se bude opět konat na vodním cvičišti Litoměřice pod taktickým námětem, tzn. se zbraněmi.

Spouštění pontonového dílu na vodu

Odrážení soulodí na vodu

Typická výstroj ženisty: plovací vesta, bidlo, montážní tyč a pracovní rukavice; nyní doplněna o respirátor

V dílnách 142. praporu oprav v Klatovech, kde mechanici opravují techniku Pozemních sil AČR, si poradí i s technickým oříškem

Odborníci na svém místě

Jsou jedinými specialisty Pozemních sil Armády ČR se schopností zabezpečit zvláštní druhy technické údržby a opravy vyšší úrovně. Zvládnou kdejaký technický problém a jsou díky svým schopnostem unikátní jednotkou. Řeč je o mechanících ze 142. praporu oprav v Klatovech, kteří působí nejen ve zdejších dílnách, ale často poskytují pomoc kolegům mechanikům z ostatních útvarů. Pravidelně také doplňují odborným personálem úkolová uskupení v rámci zahraničních operací v Mali, Afghánistánu nebo Litvě.

„V zahraničních operacích naši dílenští specialisté zabezpečují opravy a údržbu veškeré techniky, která je často, zejména v extrémních klimatických podmínkách Afriky či Asie, vystavena například vysoké vlhkosti vzduchu, prašnosti a náhlým změnám teploty. Z bojových vozidel se jedná o vozidla pěchoty Pandur a lehká obrněná vozidla Iveco,“ popisuje rozsah plněných úkolů podplukovník Michal Kadáš, velitel 142. praporu oprav.

Pandur, Tatra, Iveco

V domovských klatovských kasárnách mechanici běžně provádí opravy a údržbu vojenské kolové a pásové techniky, a to především na vozidlech Pandur, Tatra a Iveco, nevýmaje tanky a bojová vozidla pěchoty.

„Disponujeme proškolenými, zručnými a zkušenými dílenskými specialisty, kteří jsou schopni provádět údržby a opravy nejen na nové technice, ale dokážou si poradit i se starší armádní technikou. Díky tomu jsme schopni opravit prakticky veškerou pásovou a kolovou techniku pro potřeby pozemních sil,“ chválí místní mechaniky podplukovník Kadáš.

Poradí si i se starší technikou

Během uplynulých šesti měsíců prošlo rukama dílenských specialistů také patnáct kusů bojových vozidel pěchoty BVP-2. Tato vozidla pochází ze zásobovacího úseku Agentury logistiky v Rančičově, kde byla uložena. Následovala údržba a opravy spojovacích a zbraňových systémů. Tu zabezpečili specialisté z Centra zabezpečení oprav Lázně Bohdaneč a Úseku oprav Jaroměř. Úkolem klatovských mechaniků bylo obnovení funkčnosti veškerých systémů nezbytných k provozu této techniky, zejména podvozkové části a motorpřevodového ústrojí. Všechna patnáct kusů BVP-2 pak putovalo k 74. mechanizovanému praporu v Bučovicích.

Spolupráce se vyplatila

„Opravy a technická údržba každého kusu BVP byly časově velmi náročné, zabraly našim mechanikům přibližně dva až tři týdny. Zahradily řadu úkonů, které mají svoji posloupnost. Termín splnění úkolu a rozsah prací byl natolik náročný, že došlo k dohodě o zapojení vojáků 7. mechanizované brigády do celého procesu,“ vysvětluje náročnost oprav a údržby podplukovník Michal Kadáš.

Tento krok byl oboustranně výhodný, protože měl pozitivní vliv na splnění úkolu i vzájemné předání a výměnu zkušeností mezi specialisty obou jednotek. Stejně tak to byla cenná zkušenost i pro řidiče bojových vozidel pěchoty z bučovického 74. mechanizovaného praporu. „Společně s našimi mechaniky po celou dobu na hale spolupracovali jak dílenští specialisté ze 7. mechanizované brigády, tak i řidiči BVP z bučovického praporu. Podíleli se na údržbě a opravách, rozšířili si odborné znalosti a získali další cenné zkušenosti pro zabezpečení provozu BVP u svého mateřského útvaru. Díky skvělé spolupráci s Agenturou logistiky, včasným dodávkám náhradních dílů a aktivnímu zapojení vojáků 7. mechanizované brigády se

nám podařilo úkol včas splnit,“ kvituje vzájemnou spolupráci a reciproční výpomoc podplukovník Michal Kadáš.

Výměny čerpadel i provozních kapalin

„Po celkové podrobné defektaci motorpřevodové a podvozkové části vozidla došlo na běžné opravy, jako je seřízení vstřikovacích čerpadel, výměna pojezdových a napínacích kol, pouzder vahadel, kolejových pásů a tak dále. Poté následovala technická údržba č. 2, což představuje obměnu veškerých provozních kapalin, výměnu palivových filtrů, promazání podvozkové části, kontrolu skupin a podskupin motoru, převodovky, řízení, elektrické instalace, protipožárního systému, seřizovací práce a podobně,“ popisuje průběh oprav podplukovník Kadáš.

Jedinečná specializace a flexibilita

Mechanici ze 142. praporu oprav jsou nejen odborníky na svém místě, ale současně vynikají velkou flexibilitou. Náročnější či zvláště náročné druhy údržby a oprav provádí v závislosti na požadavcích ostatních útvarů nejen v Klatovech v místní hale oprav, ale velmi

často také poskytují servis jako výjezdové skupiny u jednotlivých útvarů.

„Vše je dáno jednak plánem výrobně opravárenské činnosti pro daný rok, ale také mimořádnými neplánovanými požadavky na opravy a údržby. A to zejména s ohledem na to, že jsme jediný vojenský opravárenský prvek pro zajišťování vyšších druhů oprav a údržby Velitelství Pozemních sil Armády ČR,“ doplňuje podplukovník Kadáš.

V loňském roce klatovští mechanici také několikrát vypomáhali s údržbou na vozidlech Pandur u 42. mechanizovaného praporu v Táboře a také na vozidlech Iveco u 102. průzkumného praporu v Prostějově. A ve výčtu odborných schopností a dovedností těchto specialistů můžeme pokračovat. Díky Středisku metrologie a odborného technického dozoru zabezpečují pro potřeby Armády ČR také technickou kontrolu vozidel, měření emisí, revize zdvihacích a tlakových zařízení a další odborné činnosti.

Tradiční rčení o „zlatých českých ručičkách“ platí pro tyto armádní specialisty dvojnásob.

Text: kpt. Helena Řebíčková a rtm. Petra Mühlbacherová

Foto: čet. Zbyněk Mach a rtm. Petra Mühlbacherová

Ředitelem VTÚ jmenován Petr Novotný

Novým ředitelem Vojenského technického ústavu byl ministrem obrany Lubomírem Metnarem jmenován Petr Novotný. Ten doposud zastával funkci ředitele odštěpného závodu VTÚL a PVO. Úkolem nového ředitele bude pokračovat v dosavadním vedení podniku, nadále plnit strategické úkoly ve prospěch státu a zachovat jeho prosperitu. V neposlední řadě patří mezi cíle nového ředitele udržení špičkové úrovně obranného a bezpečnostního výzkumu a vývoje.

Sahel je pro ČR klíčový

Ministr obrany Lubomír Metnar se prostřednictvím videokonference zúčastnil setkání svých protějšků ze zemí zapojených do vojenských aktivit Koalice pro Sahel. Ta vznikla vloni v lednu z podnětu Francie a jejím cílem je koordinovat aktivity svých členů, ať už jde o boj proti terorismu či podporu státních institucí a rozvojových projektů v sahelském regionu. Ve vojenských aktivitách Koalice pro Sahel se kromě Francie a ČR angažuje dalších čtrnáct evropských států, USA a Kanada. V polovině letošního ledna česká armáda ukončila sedmiměsíční velení silám výcvikové mise EU v Mali. Lubomír Metnar uvedl, že ČR bude usilovat, aby si tuto cennou zkušenost zopakovala – konkrétně ve druhé polovině roku 2022. Dále zmínil i úspěšné dokončení procesu přípravy na zapojení do úkolového uskupení Takuba s tím, že čeští vojáci začali plnit operační úkoly v rámci francouzsko-českého úkolového uskupení, a dodal, že další vojáci budou působit ve velitelských strukturách ať už Takuby či operace Barkhane v Čadu.

ČR a Francie jednali o spolupráci

V Praze se uskutečnilo pravidelné setkání v rámci Strategického dialogu s představiteli Ministerstva obrany Francie. Jednání vedli náměstek pro řízení sekce obranné politiky a strategie MO Jan Havránek a jeho francouzský protějšek Alice Guittou. Probíraly se jak bezpečnostní otázky, tak priority Francie i České republiky pro nadcházející předsednictví EU. V rámci jednání se diskutovala řada aktuálních bezpečnostních témat, problematika NATO, Rusko a Ukrajina, kontrola zbrojení nebo iniciativy v rámci V4.

Pražské záchrance pomáhají výsadkáři

Od října loňského roku vypomáhá střídavě pět až deset chrudimských výsadkářů Zdravotnické záchranné službě hlavního města Prahy. Na výjezdové základně Kundratka v Praze 8 pracují jako řidiči sanitek, převážející vydeinfikované vozy, které předtím vezly covidové pacienty, zpět k výjezdovým skupinám. S řízením vojenských aut mají zkušenosti, a sedět za volantem sanitky jim tudíž nečiní potíže. Před nasazením navíc absolvovali příslušná proškolení. Se sanitkami jezdí ve dvousměnném provozu a někdy stráví za volantem i deset hodin v kuse. Pomoc pražské záchranné služby není jejich prvním „covidovým“ nasazením. Už od jara loňského roku prošli několika zařízeními – v Jaroměři a Hodoníně, kde pracovali v nemocnicích.

Řidiči 143. zásobovacího praporu na Libavě
prošli zdokonalovacím výcvikem

Extrémní terén – pro řidiče nejlepší škola

Jsme zásobovací prapor. Spoléháte se na nás. Naším úkolem je mimo jiné také přeprava a doprava. Kdykoli, kamkoli, ve dne i v noci, za jakýchkoli klimatických podmínek. Sněhová pokrývka ani ledovka nás proto nesmí nikdy zaskočit. Řidiči 14. logistického pluku musí své vozidlo ovládat zcela bezpečně a spolehlivě. A že mají někdy za zády několik tun naloženého materiálu, o tom není třeba pochybovat. Právě proto, aby řidiči dovezli náklad na určené místo bezpečně a včas, musí procházet zdokonalovacím výcvikem, který je součástí komplexního systému přípravy vojenských řidičů.

Jeden takový zdokonalovací výcvik se uskutečnil začátkem března na cvičišti řízení kolových vozidel ve vojenském výcvikovém prostoru Libavá. Celkem čtyřicet pět řidičů profesionálů ze 143. zásobovacího praporu se za volantem Tatra T-815 a Landroveru 110 připravovalo na krizové situace v náročném terénu a za ztížených klimatických podmínek.

Prověrka zručnosti řidičů

Na trase dlouhé jeden kilometr bylo připraveno celkem osm překážek s různou mírou obtížnosti. Umožnily řidičům trénink v proměnlivém a nepřehledném terénu, v maximálním bočním náklonu, při extrémním stoupání i klesání, stejně jako při couvání v omezených prostorech. Při průjezdu přes překážky řidiči zdokonalili svoje schopnosti ve vnímání rozměrů vozidla a možností jeho manévrování. Spolujezdci byli řidiči-cvičitelé, jejichž úkolem bylo prověřit teoretické vědomosti, zdatnost a zručnost řidičů při řízení. Během jízdy kontrolovali správnost provedení jednotlivých úkonů. V případě potřeby řidiče naváděli a následně vyhodnocovali schopnost bezpečného ovládání vozidla, jako například způsob řízení a dodržování konstantní rychlosti.

„Tentokrát to bylo opět trochu výjimečné, a to hned z několika důvodů. V poslední době je výcvik prováděn za přísných hygienických podmínek, protože byly v kabině auta vždy dvě osoby. Řidič a řidič-cvičitel. Oba mají povinnost mít nasazené roušky, což snižuje určitý komfort, zvláště pro řidiče. Dráha plná

hrbolů, příkopů, kamenitých úseků, výmolů a prudkých svahů byla obtížnější s jízdním vzhledem ke zhoršeným klimatickým podmínkám. Tedy nejen nízké venkovní teplotě, která dosahovala až k -15 stupňům Celsia, ale i vrstvě uježděného sněhu. Řidiči si tak mohli otestovat nejen svoje schopnosti, ale především možnosti a limity vozidla v zimním provozu. Je zřejmé, že postupným zvyšováním nároků, například překonáváním překážek s různou obtížností či extrémním terénem nebo ztíženými klimatickými podmínkami, se řidiči ve své profesi neustále zdokonalují,“ popisuje situaci učitel autoškoly rotmistr Radovan Šálek.

Osvojit si návyky a dovednosti

„Smyslem výcviku řidičů vozidel ozbrojených sil není pouze naučit se správnou techniku jízdy a techniku řízení. Řidiči profesionálové se rovněž zdokonalují v ovládání a údržbě vozidel,“ řekl k výcviku kapitán Martin Machytka, který je učitelem autoškoly již 15 let. A dále dodává: „Témata výcviku řidičů se musí měnit, aby si vojáci dostatečně osvojili návyky a dovednosti ve všech oblastech řízení vozidel. V zimním období je vhodné zdokonalovat řidiče v terénu s dostatečnou sněhovou pokrývkou. Naopak v létě je potřeba se zaměřit na jízdu v omezených průchodech, ve městě či po komunikaci. Při jízdě v proudu se řidiči naučí dodržovat rozestupy a jet konstantní rychlostí.“

„Co vojáci nejvíce uvítají? Největší zájem je vždy o jízdu v extrémním terénu, což skutečně

znamená na hranici zvládnutí zabezpečovacího vozidla Tatra T-815. Řidiči musí projet například překážky vybudované s třicetistupňovým bočním náklonem. Z kabiny vypadají takové překážky mnohdy jako nezvládnutelné. Je třeba si ale uvědomit, že skutečné možnosti vojenské techniky při náklonech, sjezdech anebo prudkých výjezdech jsou nad rámec běžného lidského vnímání,“ dodal k výcviku řidičů kapitán Martin Machytka.

Text: rtm. Mgr. Petra Nováková a Jana Deckerová

foto: Foto: rtn. Petr Pulkrábek

Největší zájem mají řidiči o jízdu v extrémním terénu.

Česká armáda pokračuje na Sinaji

Začátkem letošního března předal na Sinaji velitel 17. letecké jednotky CASA podplukovník Miloš Domin operační úkol veliteli 18. letecké jednotky kapitánu Jakubu Vilšerovi. Úkolem končícího patnáctičlenného leteckého týmu, který působil v sestavě mírových sil MFO, bylo monitorovat situaci v prostoru operace společně s mezinárodními pozorovateli na palubě letounu CASA C-295M. Vojáci dále zajišťovali přepravu osob a materiálu ve prospěch mise. Během čtyřměsíčního nasazení vojáci zajistili ve prospěch mise MFO celkem 96 letů, ve vzduchu strávili více než 160 hodin, přepravili 944 pasažérů a desítky tun materiálu, zhodnotil velitel 8. úkolového uskupení AČR MFO Sinaj podplukovník Michal Vaverka.

SHORAD – účinná obrana vzdušného prostoru

Nejvýraznějším projektem modernizace prostředků protivzdušné obrany naší armády je pořízení nového protiletadlového raketového kompletu krátkého a středního dosahu (SHORAD) v předpokládané hodnotě přibližně 10 miliard Kč. Moderní protiletadlový raketový systém je zárukou vysoce účinné ochrany vzdušného prostoru České republiky, její kritické infrastruktury a zároveň poskytuje obranu proti celé škále prostředků vzdušného napadení včetně letounů, bezpilotních prostředků nebo raket s plochou dráhou letu. Společně se stíhacím letectvem a průzkumnými a radiolokačními prostředky pak tvoří hlavní páteř protivzdušné obrany státu. Aktuálně pořizovaný moderní protiletadlový komplex SPYDER, jehož výrobcem je izraelská státem vlastněná společnost Rafael, ve výzbroji nahradí zastaralý sovětský systém KUB z poloviny 80. let a bude znamenat zásadní změnu ve schopnostech armády účinně bránit vzdušný prostor nad ČR.

Slavnostní nástup na základně HKIA v Kábulu

Na základně HKIA v afghánském Kábulu proběhlo střídání vojáků velitelství českého úkolového uskupení. Nasazení v misi Resolute Support tak ukončili příslušníci 22. rotace, kteří koncem února předali operační úkol kolegům. Vojáci měli na starost komplexní národní podporu a zabezpečení jednotek Armády ČR v misi Resolute Support. Vojáci si předali techniku a materiál a současně i cenné poznatky z oblasti logistiky, komunikačních systémů, právního a finančního zabezpečení. Součástí procesu předání operačního úkolu bylo i seznámení s běžným životem na základně HKIA, který je také ve velké míře ovlivněn nejružnějšími opatřeními proti šíření koronaviru. Velitel úkolového uskupení AČR RS podplukovník Michal Thon vystřídal ve funkci podplukovníka Petra Štěpána a při slavnostním nástupu od něj převzal operační úkol.

Zemřel plk. v. v. Ján Capko

Počátkem března podlehl nemoci Covid-19 ve věku nedožitých šedesáti osmi let dlouholetý ředitel Vojenské lázeňské léčebny Jeseník a lékař plk. v. v. Ján Capko. Po absolvování gymnázia studoval na Vojenské lékařské fakultě v Hradci Králové. Po promoci v roce 1977 nastoupil jako lékař do Prostějova k vrtulníkovému letectvu. Přes dětskou vojenskou léčebnu ve Vidnavě se v roce 1990 dostal do léčebny v Jeseníku, kde se o rok později stal náčelníkem vojenské ozdravovny a později již jako civilní zaměstnanec ředitelem léčebny. Celý svůj život věnoval péči o vojáky, kteří do Jeseníku přijíždějí na preventivní léčebné rehabilitace. Neustále vzdělával v oboru rehabilitace a počítačové kineziologie, psal odborné články, účastnil se odborných seminářů a konferencí.

Řidička četařka
Romana Radostová
z 15. ženijního pluku
projela s kamionem
celou Evropu

Od Sicílie až po polární kruh

Čtyři sta tisíc kilometrů za volantem čtyřicetitunového kamionu, řidičské průkazy na všechny skupiny vozidel a oprávnění vyučovat v autoškole – tím vším se může pochlubit četařka Romana Radostová z 15. ženijního pluku.

K řízení vozidel nad 3,5 tuny se vůbec poprvé dostala ve svých 21 letech a rok nato už si osedlala svoji první „liazku“. „Než jsem nastoupila do armády, tak jsem jezdila mezinárodní kamionovou dopravu, hlavně Itálii. V podstatě mám projetou celou Evropu, od Sicílie až po polární kruh. S kamionem s přívěsem.“

Když začínala, byla raritou

Ve svých 38 letech vzpomíná na své začátky za volantem s lehkou nostalgií. V té době byla žena, která řídí kamion, velkou raritou. „Během svých cest jsem měla spoustu zajímavých zážitků. Nejvíc mi ale v hlavě uvízla zkušenost z Norska, kde nás vyprošťovala místní odtahová služba.“

Zdáleka to nebylo poprvé, kdy musela četařka Radostová použít sněhové řetězy. Ty se ale ukázaly jako naprosto nevyhovující. „Když jsme srovnávali povinnou výbavu našeho kamionu s norskými řidiči, tak to bylo nebe a dudy. Například mají úplně jiné sněhové řetězy, s hroty, které se zahryzávají do sněhu a nepodkluzují. My jsme měli klasické, a protože jsme byli bez nákladu a museli jsme přejet přes vysoké hory, neměli jsme nejmenší šanci. Pořád nám to podkluzovalo.“

Na enduro nedá dopustit

Její velkým koníčkem je i jízda na motorce. Na cestovní enduro nedá dopustit. „Moje nejdelší a možná i nejzajímavější trasa vedla až za Ural do Jekatěrinyburgu. Je to vlastně rozdělovník mezi Evropou a Asií. Celkem jsme s kamarády najeli asi devět tisíc kilometrů za 18 dní. Spali jsme pod stanem a jídlo jsme si ohřívali na vaříčích. Kromě toho mám projetou i Albánii a Norsko.“

Četařka Romana Radostová
na motorce v Albánii

A fakta

Romana Radostová se narodila 16. 4. 1982 v Táboře. Vystudovala SOŠ a SOU v Sezimově Ústí, obor technickoadministrativní pracovník (bez maturity). V roce 2011 absolvovala maturitu na Střední průmyslové škole strojní a stavební v Táboře.

V letech 2004 až 2008 jezdila jako řidička nákladního vozidla v mezinárodní kamionové dopravě. Následně pracovala rok jako řidička odtahového vozidla. Do Armády ČR nastoupila v roce 2009. Začínala jako starší řidič na velitelské rotě. V roce 2015 přešla na pozici staršího skladníka na záchranné rotě. V dubnu 2018 se jí narodil syn, po krátké rodičovské dovolené se v roce 2019 vrátila opět na pozici staršího skladníka na záchrannou rotu. Celou tu dobu sloužila v 151. ženijním praporu. Po zrušení záchranné roty nastoupila počátkem loňského roku do funkce správce skladu rotu logistiky 152. ženijního praporu. S manželem a tříletým synem bydlí v Chlebově u Soběslavi. Mezi její zájmy, kromě řízení všeho, co má volant nebo řídítka, patří dobrovolní hasiči, u kterých je od osmnácti let. Za ně také závodí na hasičských soutěžích. Ráda rovněž cestuje.

Četařka Romana Radostová
před prvním jízdou kamionem

Svoje zkušenosti, které sama získala od zkušenějších řidičů, si nenechává jen pro sebe. Před sedmi lety absolvovala v civilu kurz učitele autoškoly na všechny skupiny řidičského oprávnění mimo autobusu a před čtyřmi lety složila zkoušky i na Vojenské akademii ve Vyškově jako instruktor přípravy řidičů. „Romana nám pravidelně pomáhá s vedením kurzů. V současné době, kdy se všechno ruší kvůli omezení šíření pandemie COVID-19, je to velká výhoda. Můžeme si výuku organizovat přímo u nás, v posádce Bechyně a nepotřebujeme externí školitele,“ vysvětlil instruktor bojové přípravy 152. ženijního praporu nadrotmistr Pavel Křivohlavý. Podle něj je četařka Radostová velkým přínosem i kvůli jejímu sedmnáctiletému zkušenostem. „Má něco za sebou a umí to předat té nastupující generaci řidičů. Myslím si, že když má člověk možnost čerpat ze svých osobních zážitků, tak je to daleko lepší, než když to máte načteno jen z knížek.“

Baví ji řízení i učení

Podobně to vidí i desátník Jan Pěknice z rotu logistiky 152. ženijního praporu, který se na kurzu k získání vojenského „řidičáku“ skupiny C+E připravuje k nasazení do zahraniční operace eFP Lotyšsko. „Četařka Radostová je vyježděná víc než my všichni tady dohromady. Navíc to umí i dobře vysvětlit. Mně např. pomohla s couváním s vlekem. To je velká alchymie.“

Nejdůležitější ze všeho je ale osobní přístup. „Romana má obrovskou výhodu v tom, že ji řízení i učení baví. A když někdo dělá to, co ho baví a umí to, tak už nemá jinou šanci než to dělat dobře,“ dodal nadrotmistr Křivohlavý. Četařka Radostová v současné době působí u rotu logistiky 152. ženijního praporu. Za sebou má pozici řidiče na velitelské rotě, kdy vozila zástupce, a nakonec i velitele 151. ženijního praporu.

Text: kpt. Zuzana Králová,
foto: autorka a archiv čet. Romany Radostové

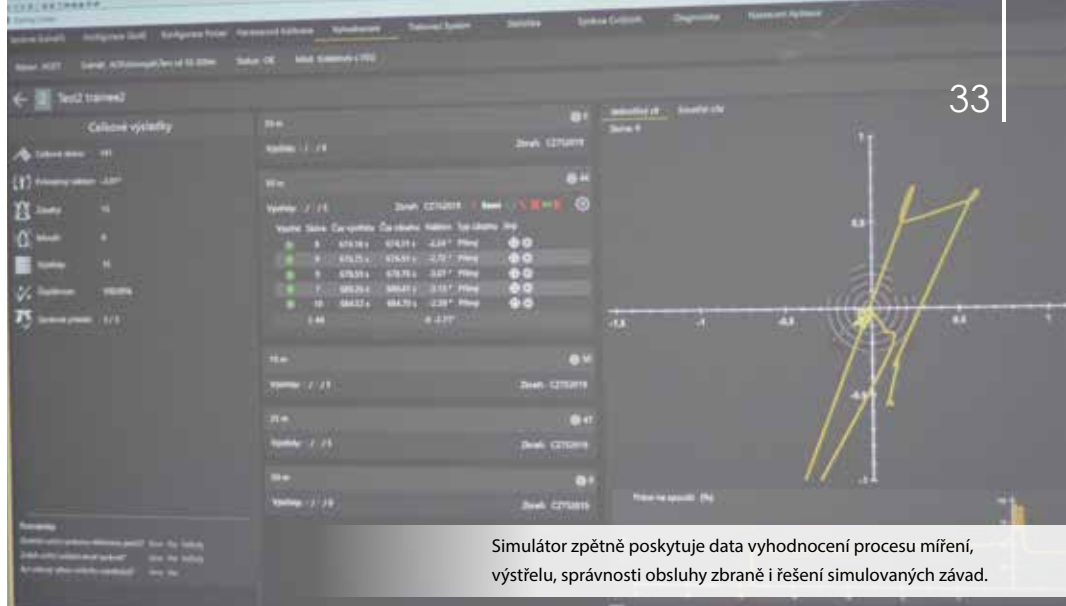
Hranickým vojákům pomáhají ve výcviku moderní technologie

Posádková laserová simulace

Na konci loňského roku obdržel 71. mechanizovaný prapor nový laserový simulátor střelby ručních zbraní, který v jedné místnosti umožňuje vojákům velice kvalitní výcvik ve střelecké a taktické přípravě malých skupin vojáků velikosti mechanizovaného družstva. Tuto moderní vymoženost nyní velitelé oceňují dvojnásobně, protože kvůli protiepidemickým opatřením je výcvik omezen právě pouze na nejmenší jednotky.

Na projekční stěně voják sleduje terčový manévry nebo taktickou situaci.

Simulátor zpětně poskytuje data vyhodnocení procesu míření, výstřelu, správnosti obsluhy zbraně i řešení simulovaných závd.

Každá výcviková zbraň je vybavena zaměřovacím laserovým modulem.

„K výcviku nyní využíváme jen posádkové výcvikové prostory, a to ve skupinách maximálně do 10 vojáků,“ vysvětluje velitel praporu podplukovník Libor Tesař. Střelecký trenažér je velmi efektivní formou výcviku a je využíván prakticky nepřetržitě. Vedle procvičování střeleckých dovedností umožňuje velitelům družstev trénovat bojové situace jak v otevřeném terénu, tak v městské zástavbě nebo uvnitř budov, a to za různých světelných a povětrnostních podmínek. Taktický výcvik se zaměřuje na koordinaci střelby příslušníků družstva, stanovení priorit cílů, komunikaci ve skupině, krycí palbu a podobně.

Využití replik stávajících zbraňových systémů

Simulátor využívá plnohodnotné repliky výcvikových zbraní pistole CZ 75 Phantom, útočné pušky Bren A1, kulometu MINIMI a RPG-7, jejichž konstrukce se maximálně blíží typu, účelu, funkcím a fyzickým parametrům reálných zbraní včetně například napodobení zpětného rázu či reálného zvuku střelby. „Výcvikové zbraně umožňují cvičit plnohodnotně

základní střelecké procedury, jako míření pomocí mechanických mířidel, optiky či kolimátoru, práci vojáka na spoušti, samotnou střelbu, přebíjení i řešení závd na zbraň,“ pochvaluje si střelecký instruktor nadrotmistr Josef Horák. Vyhodnocení a přehrávání záznamu cvičení poskytuje cvičícím i instruktorovi podrobnou informaci o úspěšnosti plnění úkolů cvičení, a to během výcviku i po něm. Velitelé a instruktoři tak mohou s vojáky rozebírat každou jednotlivou chybu.

Jakýkoliv terén v zimě i v létě

Během taktického výcviku může být každý cvičící vybaven odlišným typem zbraně a plnit přiřazenou úlohu v rámci mechanizovaného družstva. Systém umožňuje pohyb ve virtuálním terénu pomocí řídicího pracoviště instruktora. Ten vojákům může „naordinovat“ jakýkoli evropský terén v létě i zimě, obydlí, oblasti měst i vesnic, ale také prales nebo poušť. Výcvik může podpořit i vizuálními efekty – denní i noční dobou, mlhou, deštěm, sněžením nebo větrem či prášením za vozidly. „Tak tady na nás opravdu dýchá 21. století,“

pochvaluje si jeden z cvičících vojáků, pro něž se tvrdý drill tímto moderním zařízením stal také příjemnou zábavou.

Systém pomáhá udržet vycvičenost

Simulátor lze s určitou nadsázkou přirovnat k počítačové hře, ale instruktor operátor z ovládacího pultu určuje průběh výcviku, sleduje plnění výcvikových úloh a hodnotí průběh plnění úkolu. Atraktivní formou tak velitelé a instruktoři zdokonalují a upevňují psychosenzorické a psychomotorické návyky vojáků, procvičují základní bojové situace, nacvičují bojové střelby jednotlivce a družstva a v neposlední řadě realizují střelecké nácviky, průpravné cvičení střelby a cvičení střelby. Významně tak i v této nelehké době přispívají k udržení dosaženého stupně vycvičenosti vojáků, aby po uvolnění situace mohli plynule přejít do výcvikových prostorů a vrátit se k výcviku větších organických celků tak, jak tomu bylo před omezením způsobeným pandemií koronaviru Covid-19.

Text: kpt. Radek Hampl, Michal Voska,

foto: kpt. Radek Hampl

Detail uchycení sumek se zásobníky

Chrudimští výsadkáři mají nové prostředky balistické ochrany

Podíleli se na vývoji

Vojáci 43. výsadkového pluku se podíleli na podobě nejnovějšího nosiče plátů. Novinka vychází ze známého systému Démon, ale přináší řadu vylepšení včetně vyztužení pro vyšší nosnost přídatných kapes, sumek a dalšího vybavení. Aktuální model tak plní nejnovější potřeby výsadkářů v oblasti balistické ochrany jednotlivce s důrazem na modularitu celého systému.

Moderní nízkoprofilový nosič plátů s laserově vyřezávanou vazbou je přímým nástupcem modelu Démon. I u tohoto modelu byla minimalizována hmotnost, takže neomezuje v pohybu. Komfortní je i při jízdě ve voze, nosič s pláty netlačí a umožňuje pohyb, a to i do stran, aniž by nosič překážel, či byl nepohodlný a připnuté příslušenství na něm se v místech úchytu kroutilo či překlápělo. Právě bočním částem nosného systému byla věnována zvýšená pozornost, došlo k výraznému vyztužení, ovšem stále při zachování nízké hmotnosti. Nosič má několik výrazných následujících konstrukčních prvků.

Nosič velice dobře sedí a pohyb je pohodlný.

Přední panel

Laserem řezaná vazba, suché zipy pro připnutí identifikačních prvků s vnitřní admin kapsou. Je zde i možnost uchycení přední platformy pomocí háčků a suchého zipu.

Zadní panel

Laserem řezaná vazba, opět výrazně zesílená oproti předešlé verzi, nosič samozřejmě obsahuje i ucho pro odtah raněného. Výhodou je flexibilní ukotvení boků, které je též pohodlnější a umožňuje perfektní jistění. Obvod lze nastavit dle potřeby.

Ramena

Nízký profil nepřekáží při nesení batohu nebo při pažbení zbraně, i zde ovšem došlo k lehké výztuze bez vlivu na hmotnost či pohodlí při nošení. Elastická oka pro vedení kabeláže, kupříkladu vysílačky atp., systém je opravdu modulární a umožní nositeli si vše připnout a nastavit tak, aby to pro něj bylo maximálně komfortní a také praktické. Výšku ramen tak lze dále nastavovat pomocí suchých zipů.

Boky

Flexibilní ukotvení boků se přizpůsobuje pohybu uživatele, navíc i zde je samozřejmě nízkoprofilové provedení, které velice dobře větrá. Uživatel tak přináší komfort, ale nezapomíná se na možnost nesení bočních platů a jiné výstroje.

Modularita

Celá konstrukce je důkladně prošita. Je zde například i takzvaná lemovka, která se používá i na padácích. Výdrž celého systému je tedy na velmi vysoké úrovni. A jak to je s nošením a modularitou? Je rozdíl, jak si nosič nakonfiguruje velitel, který má například dvě vysílačky, jednu pro spojení s nadřazeným prvkem a druhou pro organizaci a povely mužstvu, nebo výsadkář, který bude plnit například operace v zastavených oblastech. Nelze pak zapomínat na to, že nosič plátů je jedna úroveň, v případě taktického opasku, kde je krátká ruční zbraň a další příslušenství, jde o další úroveň. Základem je, pokud oba systémy v případě transportu nijak nevadí, netrou se a umožňují uživateli výbornou pohyblivost.

Nosič má samozřejmě i takzvaný rychloodhoz, který slouží k rychlému svléknutí. Systém, jak je zde proveden, připomíná volné konce na padáku OVP-12. Oproti dřívějším platformám si výsadkář při oblékání vystačí sám. Dříve bylo třeba postupovat v takzvaném buddy režimu, kdy jeden do výstroje pomáhal druhému. Zajímavostí, kterou vysvětlil podplukovník Ivo Zelinka, je i zvolená zelená barva. „Pro nás bylo důležité, aby byl set zaveden v momentě, kdy vznikl výsadkový pluk. Navíc olivová barva je nejmenší společný jmenovatel napříč maskáčovým spektrem, které používáme a do

budoucná dále zavedeme. Není to nic neobvyklého, dříve u Rangers byla například použita barva Ranger Green, právě z podobného důvodu,” uvádí podplukovník Zelinka, proč je celý komplet vyveden v olivové barvě.

Text: Michal Voska, foto: archiv 43. výsadkového pluku

Modernizované vrtulníky pro jednotku speciálních vzdušných operací

Nejvybavenější Mi-171Š na světě

Státní podnik LOM Praha dokončil další etapu modernizace vrtulníků Mi-171ŠM určených pro jednotku speciálních vzdušných operací (SOATU – Special Operation Air Task Unit). Po prototypové zástavbě na stroji p. z. 9781 byly Armádě České republiky předány další sériové kusy. Realizace úprav a zástaveb bude probíhat i v následujícím období.

Projekt pojmenovaný SOATU II byl prováděn na „stosedmadesátjedničkách“, které již prošly několika modernizačními programy. Z hlediska avioniky jsou tyto vrtulníky plně interoperabilní s aliančními jednotkami, a ne neprávem jsou označovány jako nejlépe vybavené Mi-171Š na světě. Z hlediska letové bezpečnosti došlo v první části projektu k úpravě indikace letových přístrojů z metrických na imperiální jednotky, které jsou používány v armádách NATO. V druhé, rozsahem podstatně větší části projektu, se jednalo primárně o dovybavení drakovými prvky, které významným způsobem rozšíří portfolio misí vrtulníku, dále zjednoduší manipulaci s nákladem a zvýší pasivní bezpečnost posádky, zejména palubního inženýra.

Nový palubní jeřáb

V reálu se jedná o náhradu palubního jeřábu LPG-150 (s nosností 150 kg) za jeřáb Breeze-Eastern 29900-59 s nosností 600 liber (272 kg) a podstatně vyšší rychlostí navíjení. Tento jeřáb nahradí i druhý původní jeřáb SLG-300 s nosností 300 kg, ovšem s hmotností téměř 180 kg a zabírající velkou část nákladní kabiny. V nosníku nového jeřábu je navíc integrován i hák Tyler sloužící k zavěšení lana fast-rope nebo horolezeckého lana, určených pro výsadky. Součástí montáže jeřábu je i stupačka pod levé dveře, která zjednoduší vtažení nákladu nebo zachraňovaného do kabiny. Do nákladní kabiny byl instalován systém kolejnic určených k upínání nákladu, válečkových drah a dalšího vybavení včetně pancéřování. Tento systém výrazně zjednoduší práci s nákladem a umožní upevnění standardizovaným způsobem využívaným v NATO včetně možnosti jednoduché práce s používanými paletami. Do tohoto systému jsou také upínány nově zkonstruované desky palubních zbraní M-134DH „Minigun“, které jsou lehčí a díky novému upínání umožňují jednoduší instalace než předchozí.

Nové, samonavíjecí pásy

Posledním prvkem, avšak ne nejméně důležitým, je unikátní poutací systém palubního inženýra, který mu umožňuje práci v kokpitu, ale v případě havárie neumožní volný pohyb palubního inženýra po kabině, což v minulosti vedlo ke zranění jeho, ale i ostatních členů posádky. Původní poutací systém byl používán velmi omezeně, protože znemožňoval pohyb palubního inženýra a tím i výkon jeho úkolů. Nyní jsou použité samonavíjecí pásy od firmy Schroth, která je renomovaným výrobcem leteckých bezpečnostních prvků.

Text: Jan Kalita,

Ilustrační foto: Alan Warnes a archiv závodu modernizací a modifikací LOM Praha s. p.

Detail senzorické hlavy IPZS: 1 – zaměřovací kamera, 2 – přehledová kamera, 3 – laserový dálkoměr, 4 – laserový značkováč, 5 – IČ kamera

Akvizice systému UGV-Pz zahrnuje nákup dvou bezosádkových vozidel tvořených podvozkovou platformou TAROS 6X6 a účelovou nástavbou (z toho na jednom UGV je namontován BRL Squire, zatímco druhé UGV má přípravu pro jeho instalaci) a stejného množství transportních přívěsů CL 35ARM KV. Automobily Iveco M65E19WM 4X4 LOV 50 B, jež mají zmíněné přívěsy s UGV tahat, již u 102. průzkumného praporu slouží, a tudíž nebyly v rámci projektu UGV-Pz nově pořízovány.

Bezosádkový prostředek UGV-Pz

Stále vyšší míra robotizace a automatizace řady činností je trend, který se nevyhýbá ani Armádě České republiky. To ostatně dokazuje i fakt, že vojáci ze 102. průzkumného praporu sídlícího v Prostějově převzali dne 17. června 2020 v odštěpném závodě Vojenský technický ústav výzbroje a munice Slavičín (který je součástí Vojenského technického ústavu, s. p.) dva kusy nového bezosádkového pozemního průzkumného prostředku UGV-Pz.

Systém UGV-Pz byl zařazen do sestavy 2. roty prostějovského útvaru, který je organizačně podřízen 53. pluku průzkumu a elektronického boje. Tam má sloužit především k vedení optoelektronického a radiolokačního průzkumu a dále k detekci, rozpoznávání, identifikaci a zaměřování pozemních cílů. Typ UGV-Pz bude doplňovat v české armádě již zavedené osádkové průzkumné komplety a přenosné, operátorem přímo ovládané průzkumné soupravy s cílem jejich nahrazení na vysoce nebezpečných úsecích bojiště.

Evoluce programu

Projekt vývoje UGV-Pz byl Vojenskému technickému ústavu, s. p. (VTÚ), jakožto příjemci dotace MO ČR zadán v roce 2017. Řešitelským pracovištěm projektu UGV-Pz byl odštěpný závod Vojenský technický ústav výzbroje a munice (VTÚVM). Cílem projektu bylo vyvinout, ověřit a do používání v AČR zavést modulární bezosádkový pozemní průzkumný systém, který svými průzkumnými schopnostmi doplní vozidla KBV-Pz/LOK na platformě Pandur II 8x8 zavedená v letech 2011–2013 u 4. brigády rychlého nasazení. Oproti KBV-Pz/LOK ale u UGV-Pz představuje hlavní rozdíl nižší pořizovací cena a možnost dálkového řízení.

Na tomto vývojovém programu se spolu s VTÚ/VTÚVM podílel zejména další státní podnik VOP CZ, s. p. (který dodal platformu TAROS se znakem náprav 6x6) a také společnosti RCE Systems, Delinfo, URC Systems, LTR (všechny dodávají softwarové vybavení) a jiné subjekty domácího průmyslu. Zkoušky systému pak probíhaly ve spolupráci s Vojenským technickým ústavem pozemního vojska (VTÚPV) Vyškov.

Transportní vozidlo a přívěs

Prototyp pozemního průzkumného prostředku UGV-Pz tvoří dvojice v podstatě identických dílčích souprav. Každá z nich je založena na bezosádkovém průzkumném vozidle UGV, určeném jako nosič účelové nástavby průzkumných senzorů a zařízení. Další součástí soupravy je pozemní řídicí stanice GCS (Ground Control Station), sestávající ze dvou pracovišť operátorů (jedno pro operátora řízení platformy a druhé pro operátora průzkumu) a z pracoviště velitele prostředku. Pozemní řídicí stanice kompletu UGV-Pz je modulární a je řešena jako výnosná. Její subsystémy jsou uloženy v kufrech značky Peli nebo v transportních látkových obalech. Subsystémy GCS jsou beze zbytku přepravitelné buď přímo na platformě UGV, nebo ve vozidle Iveco M65E19WM 4x4 LOV 50 B, které současně slouží pro přepravu tříčlenné obsluhy a jakožto tahač přepravníku UGV-Pz (postaveného na bázi přívěsu CL 35ARM KV).

Vůz Iveco M65E19WM 4x4 LOV 50 B pohání vodou chlazený vznětový přeplňovaný řadový čtyřválec F1C o zdvihovém objemu 3000 cm³ a výkonu 140 kW (při 3 700 ot/min), respektive točivém momentu 456 Nm (při 1 800 ot/min). Pohonnou jednotku doplňuje automatická převodovka ZF 6HP260 se šesti převodovými stupni vpřed a jedním vzad. Palivo k motoru je přiváděno z nádrže o objemu 130 l. K lepší bezpečnosti za jízdy slouží systém ABS se dvěma módy, a to On-Road (vozovka) a Off-Road (terén). Vozidlo je osazeno čtyřmi koly s lehkými hliníkovými disky a bezdušovými pneumatikami o rozměru 325/85 R16, vybavenými dojezdovými vložkami, jejichž zavěšení je řešeno

nezávisle. Přední a zadní kotoučové brzdy jsou umístěny v blízkosti diferenciálů z důvodu protiminové ochrany. Pérování podvozku probíhá za pomoci hydraulických tlumičů a vnějších koaxiálních spirálových pružin. Automobil má taktéž soustavu centrálního dohušťování CTIS se čtyřmi úrovněmi tlaku v pneumatikách podle zvoleného režimu jízdy. Výzbroj v podobě 12,7mm kulometu M2HB-QCB je lafetována v dálkově ovládané zbraňové stanici M151A2 Protector, kde je také umístěn zásobník na 280 nábojů. Odměr stanice je celokruhový, náměr je možný v rozsahu -20 až $+60^\circ$.

Proti účinkům projektilů má kabina vozu balistickou ochranu dle normy STANAG 4569 úrovně 3, protiminová odolnost je deklarována na stupni 2a/2b. Přívěs CL 35ARM KV není balisticky chráněn. Jeho hmotnost (včetně naloženého bezosádkového vozidla UGV a řídicího kompletu GCS) dosahuje 3 490 kg a jeho obrysové rozměry (d × š × v) jsou 5 000 × 2 155 × 3 325 mm. Pohotovostní hmotnost prázdného přepravníku činí 1 500 kg a rozměry 5 000 × 2 155 × 1 910 mm. Plně naložená jízdní souprava, tj. automobil Iveco M65E19WM 4×4 LOV 50 B s přívěsem CL 35ARM KV a veškerým vybavením, může jet po silnici maximální rychlostí 50 km/h (pokud je prázdná, potom až 80 km/h). Na nepevně

komunikaci je její nejvyšší rychlost 30 km/h (bez nákladu 40 km/h) a v terénu 10 km/h (popřípadě 15 km/h, jestliže nevezve UGV). Kromě schopnosti přesunu po vlastní ose lze na větší vzdálenosti systém UGV-Pz transportovat po železnici, lodí a středním dopravním letoviskem kategorie C-130 Hercules.

Průzkumná aparatura UGV-Pz

Zatímco automobil Iveco M65E19WM 4×4 LOV 50 B s připojeným přívěsem zabezpečují přepravu na místo určení, jádrem celého kompletu je tzv. dílčí souprava prostředku UGV-Pz, složená z následujících subsystémů: bezosádkového vozidla UGV tvořeného podvozkovou platformou TAROS 6×6 a účelovou nástavbou (s možností připojení bojistového radiolokátoru Thales Squire), dále z pozemní řídicí stanice GCS (pracoviště velitele zahrnuje terminál, zobrazovací tablet a rozvaděč velitele, univerzální akumulátorovou baterii řídicího systému [AKB ŘS]) a soupravu kabeláže pracoviště velitele; pracoviště operátorů tvoří terminál a zobrazovací tablet operátora řízení UGV, souprava pro ovládání podvozkové platformy TAROS 6×6, sdružený bezkabelový a kabelový ovladač platformy, terminál a zobrazovací tablet operátora průzkumu,

Celkový pohled na systém UGV-Pz s rozvinutou pozemní řídicí stanicí GCS, tvořenou pracovišti velitele a dvou operátorů. Antény slouží ke spojení mezi GCS a UGV.

Detail integrovaného pozorovacího systému IPoS sloužícího ke sledování blízkého okolí a k detekci hluku. Skládá se z pozorovacího a akustického subsystému.

hardwarový ovladač IPzS, rozvaděč operátorů, dvě datové radiostanice interního komunikačního systému UGV-Pz, dvě univerzální AKB ŘS a souprava kabeláže pracoviště operátorů). Mimo to jsou součástí komplety UGV-Pz přepravní obaly, nabíječka pro trakční AKB platformy TAROS 6×6, nabíječka pro palubní AKB platformy TAROS 6×6, nabíječky pro univerzální AKB ŘS, souprava pro solární dobíjení AKB ŘS, maskovací a ochranné prostředky pro pracoviště obsluhy a vázací prostředky pro upevnění materiálu na vozidlo M65E19WM 4×4 LOV 50 B.

Bezosádkový stroj UGV má (s anténou radiolokátoru v přepravní poloze) rozměry 2 463 × 1 665 × 2 377 mm, s anténou vysunutou v pracovním režimu potom 3 095 × 1 665 × 2 961 mm. Jeho bojová hmotnost, včetně mobilní masky, dosahuje 1 870 kg. Jízdní výkony UGV jsou: maximální rychlost na silnici a nebezpečné cestě do 20 km/h, v terénu maximálně 15 km/h; dojezd je přinejmenším 20 km (ovšem přenos dat mezi UGV a GCS je možný jen na vzdálenost 5 km) a vozidlo může při jízdě překonávat stoupání až 30° a zvládat boční náklon o stejné hodnotě.

Základní vybavení průzkumné nástavby tvoří optoelektronický integrovaný průzkumný systém IPzS a bojišťový radiolokátor (BRL) typu Thales Squire. Sestava IPzS obsahuje manipulator směru sensorové hlavy (s rozsahem otáčení v azimutu 360° a v elevaci 90°) a sensorovou hlavu s inerciální navigační jednotkou. Pozorovací výbava sensorové hlavy zahrnuje přehledovou barevnou denní/noční TV kameru s kontinuálním 30× optickým a 12× digitálním zoomem a rozlišením Full HD. S její pomocí lze cíl typu tank (2,3×2,3 m) detekovat na vzdálenost až 14 km, rozpoznat na 7 km a přesně identifikovat na 4 km. Dále se v sensorové hlavě nalézá zaměřovací monochromatická TV kamera se spektrální citlivostí posunutou do blízké IČ oblasti a s rozlišením Full HD+. Její detekční, rozpoznávací a identifikační dosah proti cílům kategorie tank je 15, 10,5 a 6,5 km. Termovizní přístroj v sensorové hlavě zastupuje nechlazená infračervená kamera s kontinuálním 9× zoomem a rozlišením XGA. Pozorovací možnosti tohoto aparátu vůči obdobným objektům jako v předchozích případech jsou 8,5 a 4 km.

Mimo to je hlava systému IPzS osazena párem laserových emitörů, a sice dálkoměrem a značkovačem/ozářovačem. Dálkoměr využívá Er: skleněný laserový vysílač s možností měření vzdálenosti v rozsahu 80–20 000 m. Kombinovaný laserový značkovač/ozářovač se vyznačuje dosahem až 15 000 m.

BRL Squire od společnosti Thales Nederland B.V. má maximální dosah 48 km (tank detekuje na vzdálenost 33 km, vozidlo na 22 km, stojící osobu na 13 km, klečící osobu na 11 km a malý bezpilotní letoun s radiolokační odraznou plochou 0,01 m² na 6 km; nejvyšší rychlost sledovaného cíle nesmí překračovat 360 km/h). Působí v pásmech I/J a jeho nízký vysílací výkon (pouze 1 W) znamená, že nepřítel má jen omezenou možnost jeho přesné lokalizace. Radar Squire využívá technologii FMCW (Frequency-Modulated Continuous-Wave), tedy vysílání a příjmu frekvenčně modulované stálé vlny, což značí, že dokáže zjišťovat nejen vzdálené objekty, ale i velmi blízké cíle (nejkratší detekční vzdálenost je pouhých 15 m).

A high-angle photograph of a woman with short reddish hair, smiling from the driver's seat of a tank. She is wearing a green beret with a silver star emblem, a green knitted scarf, and a camouflage military uniform. A Czech flag patch is visible on her left sleeve. The interior of the tank is visible, including the steering wheel and various mechanical components. A red fire extinguisher is mounted on the right side of the turret.

ZÁLOŽNÍCI POD LUPOU

Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich civilní profese

Od autobusů k zálohám

Jana Pazderová Kyliánová

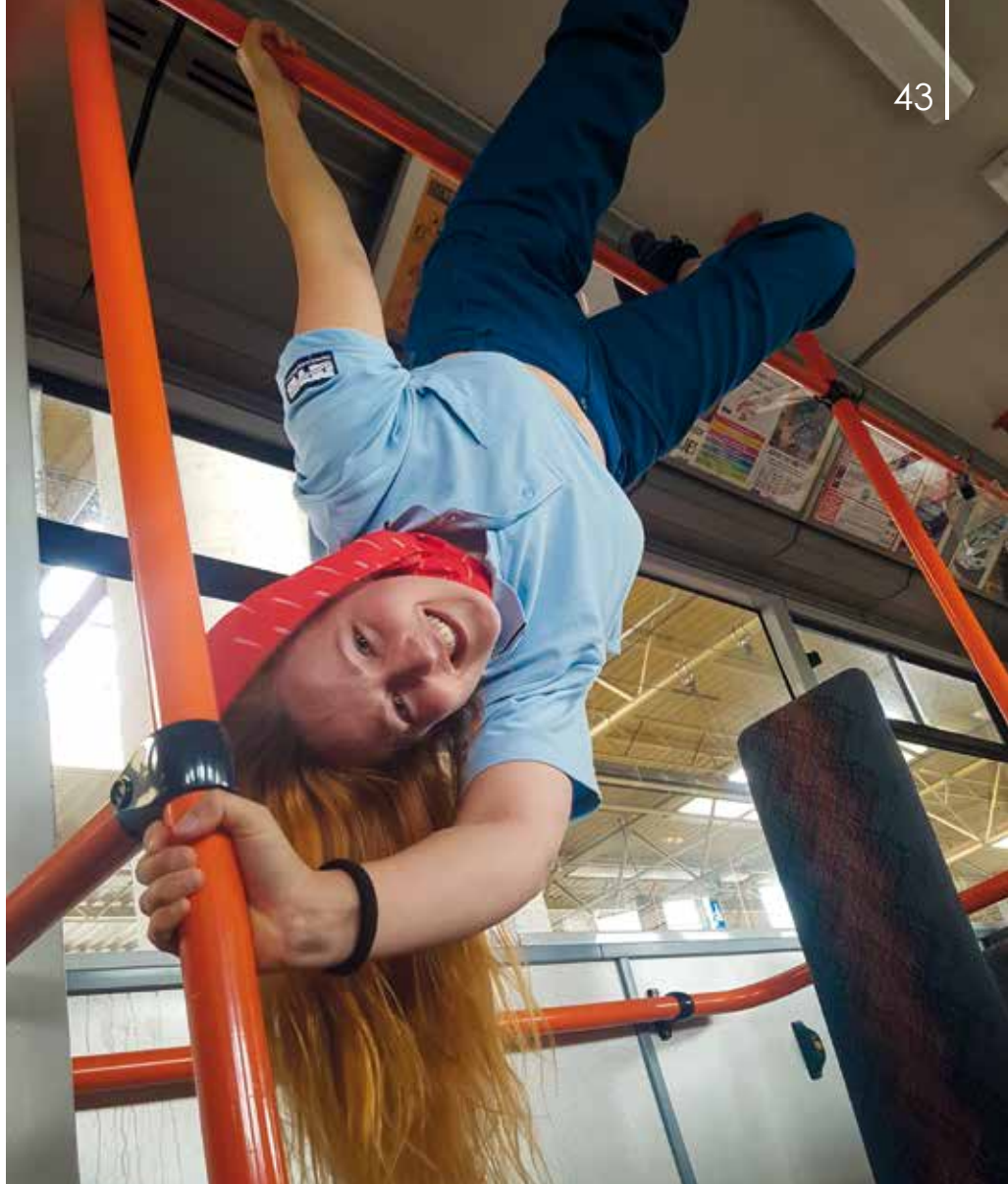
Jana Pazderová Kyliánová se narodila v Brně, vystudovala střední ekonomickou a veterinární školu. Žila jen s matkou a dvěma mladšími sestrami, o které se starala od čtrnácti let prakticky sama kvůli matčiným problémům s alkoholem. Oporu našťestí měla v nedaleko bydlicích prarodičích. Odmalička se věnovala mnoha sportům a jiným zájmům, mezi ně patří třeba gymnastika, skoky do vody, box, karate, atletika, práce s koňmi a psy, na ženu překvapující zájem o elektriku a vše s tím spojené, dále o akvaristiku a teraristiku a mnohé další. Jana je zkrátka žena mnoha zálib.

Civilní profese

V civilu se žije jako řidička trolejbusu a autobusu v Brně. Dokonce má za sebou jízdy zručnosti jak s trolejbusem, tak i s autobusem. Mnoha pánům pohrdajícím ženami za volantem pak asi sklapne, když zjistí, že se Jana s autobusem umístila na 11. místě na mistrovství Evropy! Věnuje se také výchově, převýchově a výcviku psů, akvaristice, sportu, svému synovi, ale také charitě.

Vztah k armádě

Když si Jana vybírala střední školu, jako správný puberták neměla tušení, co vlastně chce dělat. Ale po návštěvě veletrhu škol měla jasno, že armáda je pro ni to pravé. Bohužel jí tuto kariéru a školu matka zakázala, a tak vyhrála veterina. „Ovšem ta myšlenka ve mně zůstala a začala se rozvíjet. Když pak nastoupil bratranec do

Lezecká příprava

armády, přemýšlela jsem, jak se tam také dostat. Bohužel mi v cestě stálo několik překážek, ať už to bylo dostudování střední školy, narození syna, pak představa toho, že už jsem pro armádu stará,” uvádí Jana Pazderová Kyliánová.

Kdy se o AZ dozvěděla

První informace o AZ získala Jana na autobusáckém srazu. „Seděli jsme v hospůdce, u limonády jako správní dopraváci, a kolega na druhé straně dlouhého stolu řekl, že nastoupil do AZ. V tu chvíli jsem skoro přeskočila stůl a začala vyzvídat. Když jsem zjistila, že to můžu také zkusit, tak jsem tuším ještě ten den na stránkách podala přihlášku,” uvádí Jana.

Motivace pro vstup

Každý máme nějaký vzor a ani Jana není výjimka. Velkým vzorem jí byl bratranec, který byl u elitní jednotky a má spoustu špičkových kurzů a zkoušek. A jelikož se Jana ráda rozvíjí, učí novým věcem a miluje aktivitu, armáda je přesně to, co potřebuje. Na druhou stranu má ráda i svoji civilní práci a po úrazu kolene už by nebyla pro armádu velkým přínosem. Díky zálohám tak dělá to, co si vždy přála, a zároveň může být doma s rodinou. „Co bych to byla za vojáka, kdyby jednou z mých motivací nebylo i chránit své blízké. To ale považuji za samozřejmost,” dodává.

Střelba jí baví

Reakce okolí

Reakci nejlépe za všechny vystihuje výrok Janiny mladší sestry, která řekla: „Jestli je v mém okolí někdo, kdo se hodí do armády, tak jsi to ty.“ Jana k tomu dále dodává, že kdo ji zná, ví, že je v dobrém slova smyslu tak trochu cvok, tím pádem okolí nijak překvapené či šokované nebylo. Pokud se zmíní o zálohách v cizím prostředí, reakce jsou již různé, ale nikdy přímo negativní.

Pozice v AZ

V kurzu základní přípravy bylo Janě doslovně doporučeno, aby rok pobírala zkušenosti a pak šla dělat instruktorku do Vyškova. S tím tak nějak počítala a prvních dvanáct měsíců příliš neřešila. „Naprostě upřímně musím říct, že jsem vůbec netušila ani to, kam nastupuji,“ dodává Jana ke svým začátkům v AZ. Prostě sedla do auta ke kolegovi, který se jel zeptat do Bučovic na volné pozice. Když do Bučovic dojeli, tak jí byla nabídnuta pěkná pozice řidič-chemik s hodností četařky. Minulý rok se z nich stal mechanizovaný útvar, a tak se měnily i pozice. Nyní je z Jany velitelka roje 3. družstva, 1. čety. „Jsem velmi hrdá, že mi byla svěřena tato funkce. Můžu být v terénu, a zároveň mohu velet. Tahle shoda náhod mě dovedla přesně tam, kde chci být, a proto už ani nepřemýšlím nad tím, že bych šla někam jinam. Moje četa je plná skvělých lidí a máme toho nejlepšího velitele,“ dodává ke své pozici Jana.

Četnost cvičení

Cvičení mají rozepsána většinou po týdnu, maximálně po čtrnáctidenních intervalech. Jana se vždy napíše na všechny termíny, kterých je obvykle šest. To se jí ale nepodařilo nikdy splnit. Zvláště v loňském roce, kdy se mohla zúčastnit pouze jednoho cvičení. Ta jsou velice intenzivní a naučí se toho opravdu hodně, ale mají-li se vyrovnat profíkům, tak by to dle slov Jany chtělo minimálně na těch šest týdnů tam opravdu být. Proto by uvítala cvičení ještě více, než je nyní. Výhodou je jejich velitel, který se do každého jednotlivého týdne snaží nacpat tolik akce, nových zkušeností, ale i prověření již zažitých znalostí, že by ne jeden voják z povolání mohl závidět.

Reakce vojáků z povolání

„Většina instruktorů, kteří k nám nastoupí, nás prvně berou jako odpad. Zbytečnost. Někteří se to nebojí říct ani nahlas. Po nějaké době s námi ale většina těchto instruktorů změní názor. Neříkám, že všichni, ani to, že si to všichni myslí. Ale co jsem se tak setkala, tak je to názor většiny profíků,“ přibližuje Jana Pazderová Kyliánová své zkušenosti nejen s instruktory, ale i s vojáky z povolání.

Pozice vojáka z povolání

Pokud by se stalo, že by odešel současný Janin velitel a dovolil by to její zdravotní stav, tak o tom bude vážně uvažovat.

Na základě vyprávění Jany Pazderové Kyliánové

připravil Michal Voska,

foto: archiv Jany Pazderové Kyliánové

Před patnácti lety se Ústřední hudba AČR účastnila v kanadském Québecu mezinárodního festivalu vojenských hudeb

Malé jubileum velké cesty

Před 15 lety se vydala Ústřední hudba Armády České republiky vládním leteckým speciálem Tu-154 za oceán do kanadského Québecu na mezinárodní festival vojenských hudeb. V Evropě ji v té době předcházela skvělá pověst. Tleskalo jí publikum v německy hovořících zemích, Norsku, Francii, Belgii, Nizozemsku, Velké Británii, Maďarsku a Polsku.

Do té doby ale opustila evropský kontinent jen třikrát – do Egypta, na Kubu a do Kanady. V Kanadě hrála v československém pavilonu v rámci světové výstavy EXPO 67 v Montrealu. V novodobé historii naší armády přišlo na Ministerstvo obrany několik žádostí organizátorů kanadských vojenských festivalů dechových hudeb o vyslání našeho reprezentačního vojenského hudebního tělesa k vystoupení za mořem. Zejména z ekonomických důvodů se cesty neuskutečnily. Až v roce 2006 bylo pozvání našeho nejlepšího vojenského orchestru akceptováno a Ústřední hudbě AČR bylo umožněno reprezentovat naši armádu a českou hudební kulturu na prestižním mezinárodním festivalu vojenských dechových hudeb v kanadském Québecu.

Velvyslanci malé země

Aktéři 8. mezinárodního festivalu vojenských hudeb měli připravit obyvatelům Québecu neobyčejný zážitek. Každý byl také zvědav, v jakém světle se představí muzikanti z malé země uprostřed Evropy.

Slavnostní zahájení festivalu proběhlo na náměstí Jiřího V. Poprvé se zde veřejnosti představili všichni hlavní aktéři festivalu – 640 hudebníků dvanácti vojenských orchestrů. Nastoupili

muzikanti kanadských vzdušných sil z Ottawy, 34. brigády z Montrealu i slavné gardy 22. královského regimentu. Na závěr přišli hosté festivalu z Evropy – německá, belgická a naposled česká vojenská hudba.

Během festivalu mohli obyvatelé města vidět naše muzikanty v ulicích hned několikrát. S velkým úspěchem koncertovali na nábřeží řeky sv. Vavřince na terasách před největší dominantou města, hotelem Frontenac.

Ovace sportovní arény

V obrovské aréně Colosée Pepsi se konala nejvýznamnější část festivalu. Slavnostní zahájení TATTOO, jak téhle tříhodinové show říkali, svojí choreografií i celkovým pojetím nenechávalo nikoho na pochybách, že bude svědkem podívané, která v evropských zemích nemá obdoby.

Po eskymácích – členech severské domobran Inuitů Rangers – na plochu napochodovala pod vedením svého velitele podplukovníka Viliama Béreše a za kouřových i světelných efektů Ústřední hudba Armády České republiky. Orchester při hraní za pochodu neustále měnil sestavu, vytvářel nejroztodivnější obrazy a přidával žertovné prvky. Diváci se skvěle bavili a po posledních tónech závěrečné

skladby – Vejvodovy „Škodovky“ – vstávali za potlesku ze sedadel.

Při mši ve slavné katedrále

Ještě nedozněl úspěch z arény a Ústřední hudba přijala pozvání k vystoupení při nedělní bohoslužbě v katedrále Notre-Dame. Do předních řad usedli představitelé politické, kulturní i společenské reprezentace města, generalita i váleční veteráni. Zbytek míst zaplnili obyvatelé Québecu, mezi nimi i řada našich krajanů. Nejprve zazněla Dvořákova 4. věta ze symfonie č. 8 „Anglická“. Po jejích posledních tónech se svatostánkem nesl bouřlivý potlesk. Něco podobného tu ještě žádný dechový, tím spíše vojenský orchestr nezahrál. Pak zazněla Verdiho předehra k opeře Nabucco a znovu se tleskalo. Pod klenbou slavné katedrály se nesly tóny Smetanovy Vltavy a naši krajané, stejně jako mnoho rodilých Kanadánů, neskrývali slzy dojetí. Zněly další skladby a mše se chýlila k závěru. Hrála se česká a kanadská státní hymna a na závěr zazněla v podání sedmdesátičlenného orchestru 4. věta ze symfonie č. 9 Dvořákovy „Novosvětské“.

Text a foto: Václav Kupilík

Jedinečná sirnoželezitá slatina

**Volareza představuje svá zařízení: Vojenská
lázeňská léčebna Františkovy Lázně *****

Vojenská lázeňská léčebna Kijev se nachází v lázeňském centru města, v těsné blízkosti kolonády. Nenahraditelné bohatství přírodních léčivých zdrojů – 21 minerálních pramenů pro koupele a pitnou kúru, přírodní vývěr zřidelního plynu a jedinečná františkolázeňská sirnoželezitá slatina – je předpokladem pro jejich využití při léčbě chorob srdce a krevního oběhu a onemocnění pohybového ústrojí. Díky klimatu a bohatství místních přírodních léčivých zdrojů se Františkovy Lázně staly světoznámým léčebným místem. Vojenská lázeňská léčebna nabízí ubytování v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením, televizorem a chladničkou. Klientům je k dispozici nepřetržitá služba na recepci a nepřetržitá služba zdravotní sestry. V prostorech lázeňského hotelu mohou klienti bezplatně využívat přístup k internetu prostřednictvím WiFi připojení. Pobytů jsou standardně poskytovány se snídaní, která je podávána formou bufetu.

Obědy a večeře se servírují na základě výběru z denního menu 4–5 jídel, s možností dietního stravování. Pro maximální využití nabízeného dietního programu léčebna poskytuje odborné konzultace s nutriční terapeutkou. Ve stylovém prostředí malé kavárničky si mohou hosté vychutnat dobrou kávu. Více než dvěstěleté zkušenosti v balneoterapii, účelně doplněné léčebnými a fyzioterapeutickými postupy, jsou zárukou úspěšnosti a účinnosti lázeňské léčby. V léčení jsou uplatňovány nejnovější postupy, spolu s tradiční aplikací přírodních léčivých zdrojů. Odborný zdravotnický personál poskytuje klientům širokou škálu léčebných procedur zaměřených především na léčbu srdce a krevního oběhu a na onemocnění pohybového ústrojí. Léčebné metody jsou systematicky rozšiřovány a technické zařízení každoročně modernizováno. Mezi nejmodernější přístroje patří např. vysokovýkonný magnet, radiofrekvence nebo kryoterapie. K léčbě jsou využívány

především následující přírodní léčivé zdroje: přírodní mineralizovaná uhlíčitá voda – uhlíčitá koupele; sirnoželezitá slatina – slatinné zábaly; oxid uhlíčitý, přírodní plyn vulkanického původu – plynové injekce. Oxid uhlíčitý se využívá také k suchým uhlíčitým koupelím. Příslušníkům AČR je léčení poskytováno v rámci preventivní rehabilitace, které jsou zpravidla realizovány na základě lékařského návrhu formou lázeňské léčebné rehabilitační péče v délce trvání 21 nebo 28 dnů. Další léčebné a wellness pobytů bez doporučení lékaře mohou vojáci absolvovat i v rámci preventivní rehabilitace s wellness programem, která je ve standardní době trvání 14 dnů. Vojenská lázeňská léčebna Františkovy Lázně poskytuje léčebné pobytů též pro vojenské důchodce, pro klienty zdravotních pojišťoven a samoplátce. Léčebna nezapomíná ani na válečné veterány, kteří zde nejčastěji uplatňují finanční podporu přiznanou Ministerstvem obrany na lázeňskou léčebnou rehabilitační péči. V případě samopláteckého pobytu mohou váleční veteráni uplatnit 15% slevu na vybraný pobyt včetně pobytových balíčků zveřejněných na webových stránkách www.volareza.cz/vll-frantiskovy-lazne/. Svým technickým zázemím, moderními technologiemi, vybaveností pokojů a restaurace, vysoce profesionálním přístupem lékařů, zdravotního personálu i ostatních zaměstnanců je ideálním prostředím nejen pro dlouhodobé lázeňské pobytů, ale i pro kratší pobytů typu wellness. Během pobytu je možné využití bazénu, sauny a solné jeskyně či si zapůjčit kolo. Dobu volna lze strávit též poznáváním kulturních a historických památek, přírodních zajímavostí a návštěvou kulturních programů.

Nabídka dětského tábora pro děti válečných veteránů v roce 2021

Rádi Vám představujeme letošní novinku v táborech, kterou připravila VLRZ ve spolupráci s ÚVN Praha, pro děti a případně i vnuky válečných veteránů. Veřejnost a veteráni si již zvykli na to, že Volareza spravuje projekt Benefity pro válečné veterány. Nyní ale přichází k veteránům s historicky první službou, která je zaměřena i na jejich děti. Stanový tábor bude probíhat v areálu VZ Měřín v těsné blízkosti Slapské přehrady v termínu 15. 8. – 21. 8. 2021. Na děti čeká zajímavý program plný sportu, her a poznávacích aktivit. Děti si vyzkouší airsoftové aktivity, dračí lodě, paddleboardy nebo lukostřelbu. Mimo areál VZ Měřín je plánována návštěva TEP FAKTORU (obdobu pevnosti Boyard) a Lanového centra ve Slapech. Přímo v areálu VZ budou dětem k dispozici sportoviště, krytý bazén a sportovní hala, kterou lze využít zejména v době nepříznivého počasí.

Požadavky na umístění dětí na tento typ tábora, který je v roce 2021 nabízen za cenu 3 950 Kč, budou probíhat cestou nově otevíraného Komunitního centra pro válečné veterány v Praze.

Více informací naleznete na www.volareza.cz/tabory.

Obdobný projekt nově otevírají i Vojenské lesy a statky v rekreačním zařízení Olšina.

15. 08. – 21. 08. 2021
Cena: 3 950 Kč

- ubytování ve stanech s dřevěnou podsadou
- svoz dětí na VZ Měřín zajišťován autobusovou dopravou
- bohatý táborový program: airsoftové aktivity, dračí lodě, paddleboardy, lukostřelba, TEP FAKTOR a Lanové centrum ve Slapech.

Více informací na
www.volareza.cz/tabory

VOJENSKÉ LESY A STATKY ČR, s.p.

hledají nové kolegyně/kolegy
po ukončení aktivní služby v Armádě ČR
na pozici

BEZPEČNOSTNÍ PRACOVNÍK

ve 12-tihodinovém provozu k ostraze objektů MO ČR

Požadujeme:

trestnou bezúhonnost a občanství ČR

Nabízíme:

výhody a jistoty státního podniku

Kontakt:

e-mail: podatelna@vls.cz

PRÁVNÍ PORADNA

Interního komunikačního portálu

Od 1. ledna 2021 je účinná nová právní úprava pro řádnou dovolenou vojáků z povolání. V této souvislosti dostáváme i dotazy k aplikaci nové právní úpravy řádné dovolené v zákoně o vojácích z povolání. Jedním takovým dotazem se budeme dnes zabývat.

Dotaz:

Dobrý den. Vojákovi zaniká dne 31. 1. 2021 služební poměr vojáka z povolání uplynutím stanovené doby. Podle ustanovení § 32 odst. 2 zákona o vojácích z povolání má nárok v kalendářním roce 2021 na poměrnou část řádné dovolené v rozsahu 19 hodin. Voják tento nárok vyčerpal v průběhu prvního týdne měsíce ledna 2021. Jenže hned druhý týden v lednu onemocněl a v dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc byl až do 29. 1. 2021. Nejednalo se o nemoc z povolání ani o služební úraz. Jak je to v tomto případě s jeho nárokem na řádnou dovolenou za kalendářní rok 2021, a jak takovou situaci lze řešit?

Děkuji za odpověď

Odpověď:

V uvedeném případě vojákovi v kalendářním roce 2021 fakticky nevznikl nárok na řádnou dovolenou, respektive zanikl původně určený nárok, protože reálně konal službu pouze do druhého týdne měsíce ledna 2021, tedy po dobu kratší než 4 týdny. Dobu neschopnosti ke službě (pokud se nejednalo o neschopnost ke službě z důvodu služebního úrazu či nemoci z povolání) nelze v tomto případě započítat pro účely řádné dovolené jako výkon služby pro stanovení nároku na řádnou dovolenou (§ 32 odst. 4 zákona o vojácích z povolání). Tato omluvená doba zameškaná nemocí byla sice kratší než dvacetinásobek základní týdenní doby služby, ale mimo ni voják neodslovoval v kalendářním roce 2021 alespoň dvanáctinásobek základní týdenní doby služby nebo kratší týdenní doby služby.

Pokud voják v měsíci lednu 2021 čerpal řádnou dovolenou ze svého původně stanoveného nároku na řádnou dovolenou v roce 2021 (19 hodin), tak je nutno postupovat podle ustanovení § 68p odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Voják musí vrátit služební plat vyplacený za dobu čerpání řádné dovolené, na kterou kvůli nemoci ztratil nárok.

Redakce IKP

ikp.army.cz

V PŘÍŠTÍM ČÍSLE SE PODÍVÁME NA DALŠÍ
ZAJÍMAVOSTI Z PROVOZU PORTÁLU

Zemřel bývalý ministr obrany Vilém Holáň

Ve věku 82 let zemřel počátkem března ministr obrany ČR z let 1994 až 1996 Vilém Holáň. Tento ostravský rodák studoval po maturitě obor matematika na Masarykově univerzitě v Brně. V roce 1959 byl ze studií z politických a náboženských důvodů vyloučen. Následně pracoval jako dělník a posléze technik ve Výstavbě ostravsko-karvinských dolů. Vysokou školu dokončil v roce 1968 a byl poté zaměstnán jako zdravotnický informatik. V letech 1990 až 1992 byl expertem Světové zdravotnické organizace v oboru zdravotnických informačních systémů v Indii a zemích jihovýchodní Asie. Na Ministerstvu obrany bylo jeho hlavním úkolem zajistit transformaci a reorganizaci ozbrojených sil a navázat spolupráci s členskými zeměmi NATO s cílem získat jejich podporu pro přijetí ČR.

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek
Grafická úprava: Milan Syrový
Jazyková korektura: Tomáš Xaver, Kamil Novák

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Czech Print Center, a. s.
Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254
Uzávěrka čísla: 17. 3. 2021
Toto číslo vyšlo dne: 6. 4. 2021

Foto na titulní straně: Stanislav Petera

KONTAKTY DO REDAKCE

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.mare@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

Elektronická podoba A reportu
je umístěna na **www.army.cz**

Na různých frontách druhé světové války zanechaly nesmazatelnou stopu tisíce odvážných žen

I ženy šly do boje

Od povýšení plukovnice Lenky Šmerdové do hodnosti brigádní generálky uplynula již nějaká doba. V Armádě České republiky slouží více než tři tisíce žen. Mnohé z nich zastávají významné velitelské a řídicí funkce včetně například pozice rektorky Univerzity obrany. Máme pilotky, výsadkářky, ženy ale pracují i na pozicích mechaniček či řidiček Pandurů. Přesto armády celého světa byly po dlouhá staletí vyhrazeny jenom mužům. A to i včetně té naší prvorepublikové.

První ženy aktivně zapojené do válečné mašinerie je možné zaznamenat již během první světové války. Ženy a dokonce i děti byly z pochopitelných důvodů součástí kontingentu československých legií v Rusku. Nic jiného jim ostatně daleko na Sibiři, pokud se chtěly vrátit do vlasti, ani nezbývalo. Pořád se ale ještě o nich nedalo hovořit jako o příslušnicích ozbrojených sil. Nic na tom nemění ani skutečnost, že některým z nich byl v letech 1918 až 1921 přiznán titul „Československý legionář“. Jednalo se pouze o jakousi satisfakci za služby poskytnuté vojákům na nejrůznějších bojištích v oblasti transsibiřské magistrály. Většinou měly podobu zdravotnické pomoci.

Ženy 1. čs. armádního sboru v SSSR

První vlašťovky

Existuje jakási obecná představa, že první ženy se v naší armádě objevily v naprostém rozporu s vojenskými předpisy u 1. čs. samostatného praporu v Buzuluku. Ani to ale není úplně přesné. Koncem roku 1940 se do naší zahraniční armády na Středním východě hlásila celá řada žen. S ohledem na absenci nezbytné legislativy však nemohly být prezentovány v našich jednotkách. Bylo jim tedy doporučeno vstoupit do britské pomocné služby pozemního vojska ATS. Mnohé z nich tak na jaře 1941 skutečně učinily. Postupně vytvořily jednotku v síle čety a roty. V Sarafande prošly výcvikem zaměřeným na autodopravu a s ní spojený opravárenský servis. Již v březnu 1943 byly převeleny do Tel-el-Kebiru, kde je čekala náročná služba v opravárenských dílnách. Mnohé z nich prošly řidičskými kurzy a posadily se za volant nejrůznější vojenské techniky. Byly i takové, které dosáhly nižších i vyšších důstojnických hodností.

Jednou z československých žen sloužících v této oblasti byla Ludmila Barešová, rozená Možná. Ta byla zpočátku ze zdravotních důvodů pomocnými sbory ATS odmítnuta. Měla ploché nohy. Byla přijata až napodruhé. Přidělili ji k útvaru konvojů, dělala řidičku v poušti. Později odposlouchávala v Káhiře zprávy pro československé rádio.

Poněkud jiný byl osud rodačky ze Zábřehu na Moravě Ireny-Betty Frölichové. Ta se ve svých třiaadvaceti letech stala v roce 1940, podobně jako řada dalších československých žen, příslušnicí ženských pomocných sil britského letectva WAAF (Womens Auxiliary Air Force). Díky své perfektní jazykové vybavenosti se podílela na odposleších letců německé Luftwaffe. V roce 1943 byla přidělena k 310. čs. stíhací peruti.

Nejvíce se hlásily v Buzuluku

Největší zastoupení československých žen v pravidelných bojových jednotkách ale bylo jednoznačně v Sovětském svazu. Již v létě 1942 jich bylo v Buzuluku registrováno šedesát a další přibývaly. Byly zařazeny nejen na pozice zdravotnic a spojařek, ale i do ryze bojových funkcí, jako jsou snajperky.

Nehledě na nesporné pozdější bojové úspěchy bylo právní postavení žen v naší východní armádě dlouhou dobu nejisté. Přestože většina z nich absolvovala v Buzuluku stejný tvrdý vojenský výcvik jako muži, padlo koncem roku 1942 rozhodnutí o tom, že prapor bude odeslán na frontu bez žen. Ty měly být převeleny k náhradnímu tělesu. Za tímto nařízením stál ministr obrany generál Sergěj Ingr, kterému se s největší pravděpodobností nedostávalo informací o konkrétních podmínkách, v nichž naše jednotka působí a o všech dalších souvislostech. Rozhodnutí londýnského Ministerstva národní obrany však vyvolalo takový odpor, že se velitel praporu, Ludvík Svoboda, tehdy podplukovník, rozhodl nevojensky ho nerespektovat. Ostatně již několik měsíců vědomě porušoval prvorepublikový branný zákon, jehož součástí nebyla vojenská služba žen. Na jeho obhajobu je ale potřeba uvést, že

mu vlastně ani nic jiného nezbývalo. Čechoslováci až do zahájení formování naší jednotky žili většinou v Sovětském svazu ve velice nuzných podmínkách. K Buzuluku vzhlíželi často jako jediné spásy a mířili sem společně s ženami a dospělými dcerami. Navíc služba žen v Rudé armádě byla v té době naprosto běžnou záležitostí. Jako součást našeho praporu tak odjížděla na frontu i ženská jednotka o síle čety, konkrétně se jednalo o 38 žen.

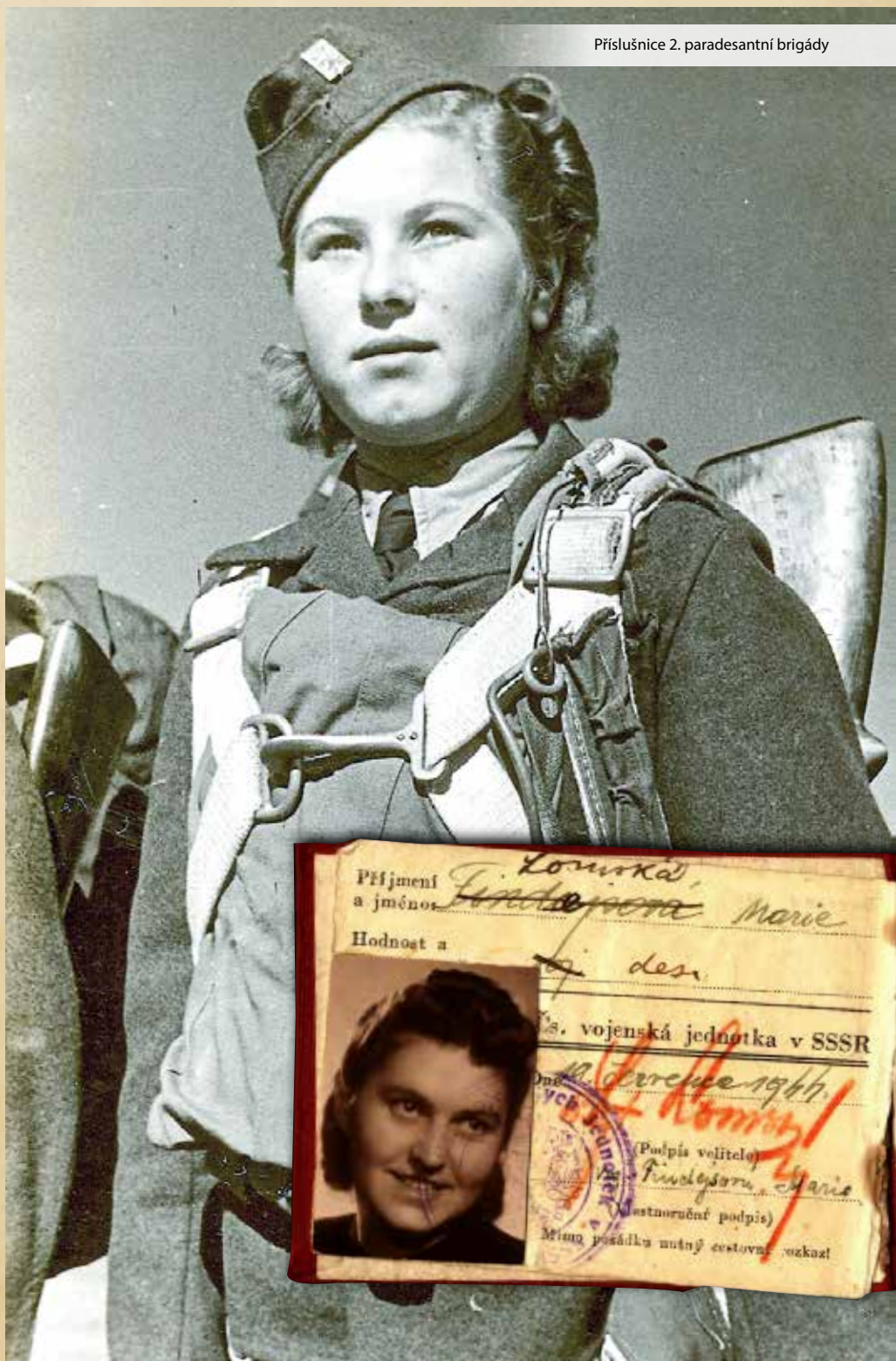
Dvě snajperky

Úplně první ženou v naší armádě na východní frontě byla manželka šéflékaře buzuluckého praporu, rovněž lékařka Gertruda Engelová. Tato rodačka z Českého Krumlova přišla do Buzuluku ze Střední Achtyby, kde působila

jako vedoucí okresního ambulatoria. Prezentovaná zde byla v únoru 1942. Od května do října 1943 působila jako vedoucí československého oddělení nemocnice Rudé armády v Novochoopersku. Poté se vrátila zpátky k brigádě již v hodnosti četařky (po válce dosáhla dokonce hodnosti plukovnice), se kterou prošla celou bojovou cestu z Kyjeva až do Prahy. A to ve funkci velitelky nemocniční čety zdravotního praporu 1. V únoru 1945 se stala šéflékařkou týlu 1. čs. samostatného armádního sboru.

Příslušnicí praporu byla i legendární, v té době vojínka Vanda Biněvská, která se později jmenovala Vielošíková a poté, co se podruhé vdala, Lisková. Její rodina se krátce před napadením Sovětského svazu přestěhovala do

Příslušnice 2. paradesantní brigády

Koltubanky, vzdálené jen asi dvacet pět kilometrů od Buzuluku. Dvacetiletá Vanda se již v únoru 1942 prezentovala u náhradní roty. Během základního výcviku dosáhla vynikajících výsledků ve střelbě, a proto spolu s M. Ljalkovou, tehdy také vojínkou, nastoupila do speciálního kurzu pro odstřelovače. Ten se konal v listopadu a prosinci 1942 a kromě třinácti mužů se ho účastnily i dvě ženy. Jako odstřelovačka debutovala v březnu 1943 u Sokolova.

Zajímavý byl osud i druhé naší odstřelovačky vojínky Marie Ljalkové, rozené Petrušákové. Bojů u Sokolova se účastnila jako snajperka v sestavě druhé pěší roty. Později se účastnila i dalších osvobozovacích bojů na Ukrajině. Protože již bylo k dispozici podstatně víc mužů, bylo jí zakázáno působit v první linii. Stala se řidičkou a u Kyjeva převážela raněné. Nadále však nastřelovala nové pušky, válku skončila v hodnosti podporučice a po válce dosáhla dokonce hodnosti plukovnice.

Početné zastoupení v parabrigrádě

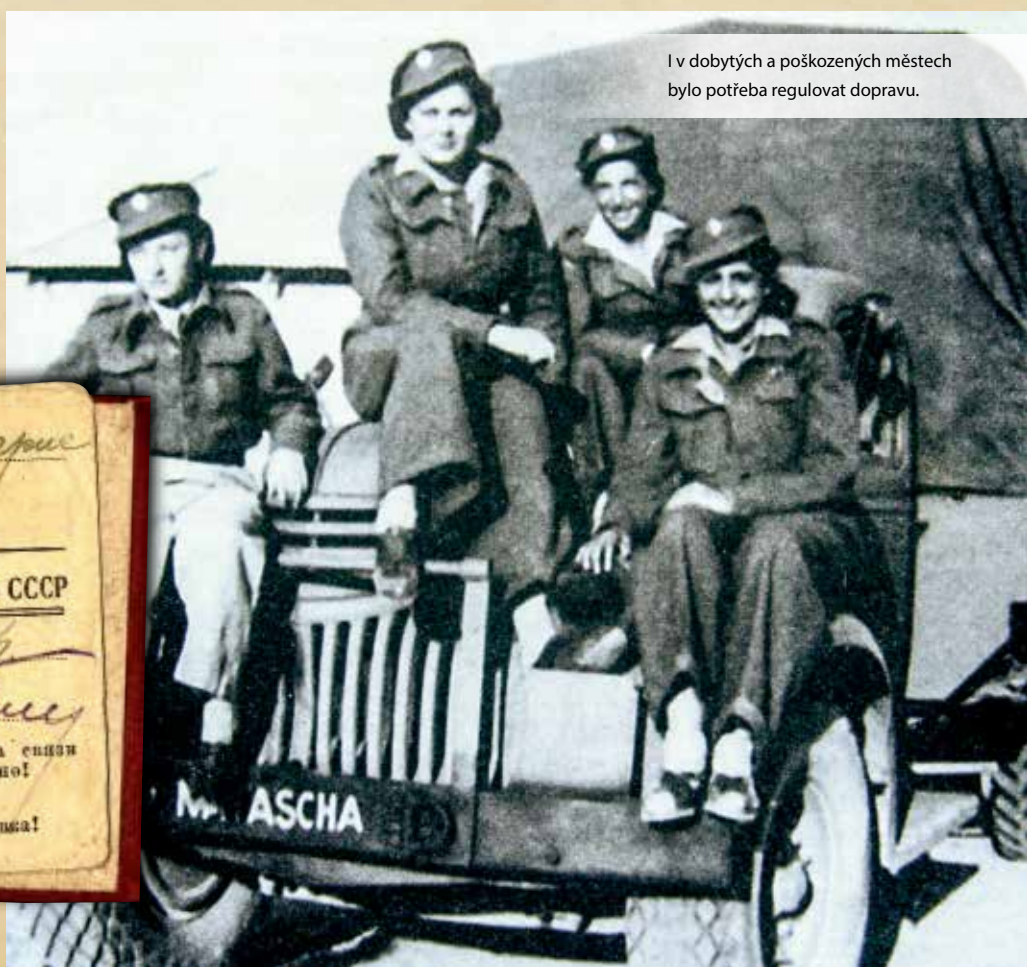
Jako zdravotnice působila u našeho praporu rovněž od samého počátku pozdější kapitánka Malvína Fantová, která původně pracovala jako zdravotní sestra v benešovské nemocnici. Hned po absolvování základního výcviku vedla zdravotní přípravu ošetřovatelek. Obzvláště se vyznamenala během bojů u Sokolova, kde byla nasazena jako velitelka zdravotní hlídky 1. roty nadporučíka Otakara Jaroše, která držela předsunutá postavení na druhém břehu řeky Mža. Tato jednotka byla prakticky zdecimována. Malvína Fantová všechny udivila svou odvahou a morální statečností. Jako vůbec první ženě jí byl udělen Řád rudé hvězdy a Čs. válečný kříž 1939. Bojů na Dukle a osvobozování československého území se účastnila jako příslušnice zdravotního praporu 3. čs. samostatné brigády.

Když počátkem roku 1944 začala vznikat 2. čs. samostatná paradesantní brigáda, hlásilo se i do jejích řad nemálo žen. Celkově jich do ní bylo zařazeno 135, z toho 26 byl povolen paradesantní výcvik. Čtrnáct žen pak bylo společně s brigádou posláno na pomoc Slovenskému národnímu povstání. Mezi ně patřila již

zmíněná četařka Vanda Biněvská-Lisková. Po porážce povstání absolvovala celou ústupovou anabázi do hor přes Donovaly, Kozí chrbát do Klačanské a později do Lomnické doliny. Jednalo se o fyzicky velice náročný ústup za obtížných klimatických podmínek. Koncem listopadu musela společně se štábem brigády vzdorovat útoku Němců na Krpáčové. Mnohem komplikovanější ale byla situace týkající se toho, jak legislativně jejich službu v ozbrojených silách podchytit. Válka se

přehoupla do druhé poloviny a československé ženy stále ještě sloužily v našich ozbrojených silách více méně ilegálně. Po dlouhých tahanicích byl v polovině května 1944 konečně přijat prezidentský dekret legalizující postavení žen v armádě. Zákon měl zpětnou platnost od 27. září 1941, tedy od okamžiku, kdy oficiálně vznikl 1. samostatný prapor v Sovětském svazu.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA, VHÚ

I v dobytých a poškozených městech bylo potřeba regulovat dopravu.

Všechny ženy byly dobrovolnice, musely podepsat svůj vstup do Rudé armády.

VYHRŇME SI RUKÁVY

PROČ JE OČKOVÁNÍ PRO VOJÁKY DŮLEŽITÉ?

MÁME ÚKOLY, KTERÉ ZA NÁS NIKDO JINÝ NEUDĚLÁ

MUSÍME ZAJISTIT BOJESCHOPNOST ARMÁDY

JSME JEDEN TÝM, TY CHRÁNÍŠ MĚ, JÁ CHRÁNÍM TEBE

MUSÍME BÝT PŘIPRAVENI PLNIT KOALIČNÍ ZÁVAZKY

informace o vakcínách

<https://koronavirus.mzcr.cz/ockovani-proti-covid-19/>

**BUĎ TÝMOVÝ HRÁČ, NECH SE OČKOVAT
NAOČKOVANÁ JEDNOTKA = BOJESCHOPNÁ JEDNOTKA**